

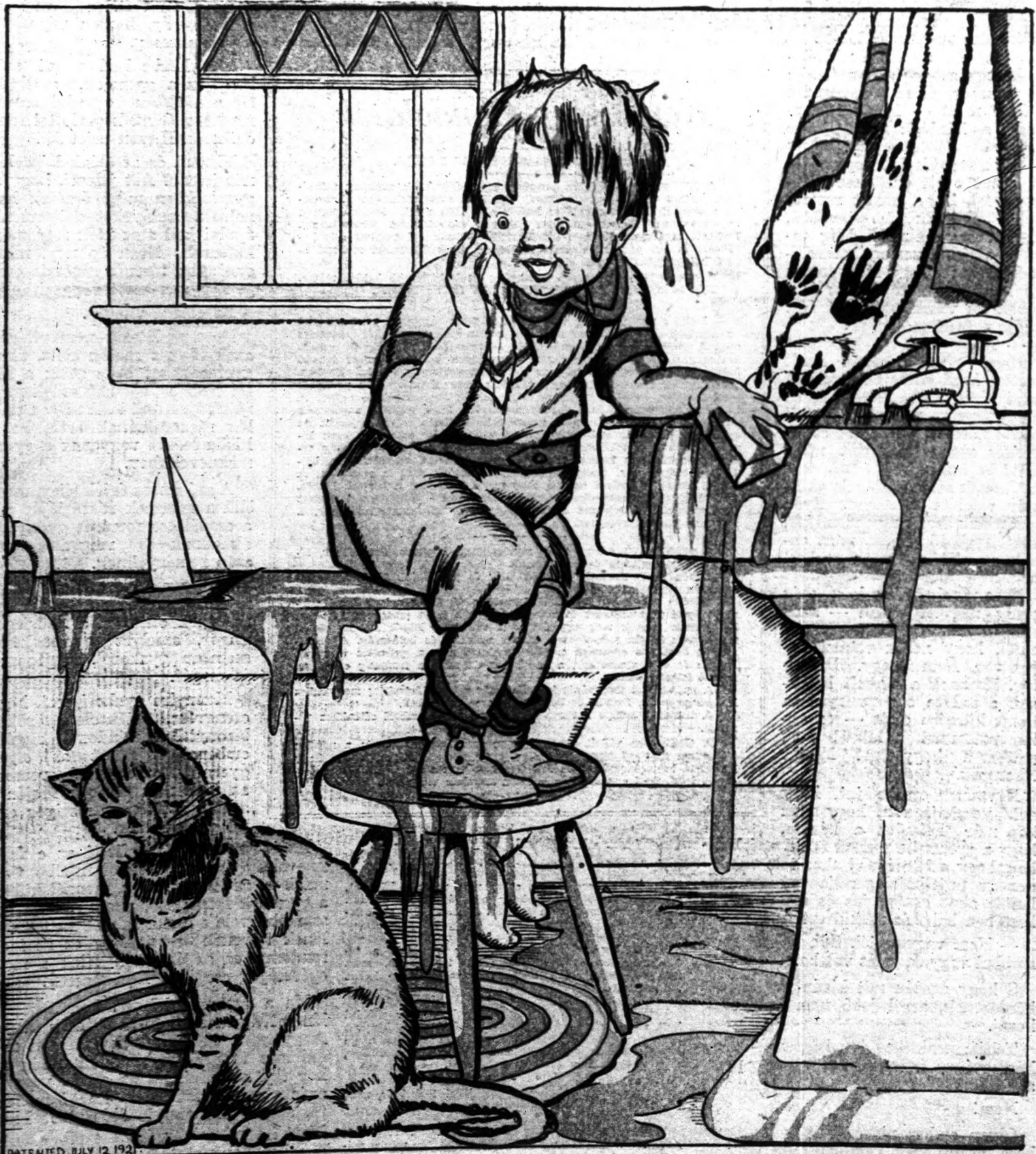
VASÁRNAP SZABADSÁG MAGAZINE SECTION

HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM — NO. 5. SZÁM

CLEVELAND, O., 1924. FEBRUAR 1.

TENGERRÉ VÁLTOZIK A FÜRDŐSZOBA

Nincs olyan gyermek Amerikában, aki nem szeret a fürdőszobában játszani. Amig a legtöbb európai házban ismeretlen fogalom a fürdőszoba, addig Amerikában alig akadunk olyan lakásra, amelyben hiányozna ez a valóban rendkívül fontos "mellék-helyiség." Az amerikai gyerek nem fél a víztől és mulatságosnak tartja a fürdést, mulatságot rendez a fürdőszobában. A szülőknek ugyanesak vigyázniok kell, hogy ne osonjon be észrevétlenül a fürdőszobába a pajkos fiu. Mert ugyanesak furesa mulatságot rendez. Tele engedi vízzel a fürdőkádat, a mosdót és a tengernyi vízben usztatja kis játék-hajóját. A gyermekét kereső anya csak akkor veszi észre a "veszélyt," amikor a víz elöntötte már az egész padlót és kezd kiszivárogni a többi szobákba. Ártatlan, gyermek-mulatság végeredményében a játék és ha néha talán károkat is okoz, a kár nem ér fel azzal a nagy haszonnal, ami abban nyilvánul meg, hogy Amerikában gyerek-korában tanulja meg a tisztálkodást és tisztaságot a gyermek.

DATED JULY 12 1924

VASARNAP
MAGAZINE SECTION

A "SZABADSÁG" szociálművelődési melléklete.
Editor: COL. ANDREW CHERNA, szerkesztő.
Szerkesztőség és kiadóiroda: 700-710 Huron Road
Edited and published:
1924 JANUÁR 26.

HOGY VAN?

Ez az a kérdés, amely talán legtöbb-ször hagyja el az ember ajkát a rendes köszöntés kívül. Ah ez a megállapítás a magyar emberre.

Az amerikai már praktikusabb és rá-jött arra, hogy a barátját, vagy ismerő-sét fölösleges kétszer üdvözölnie. Fölös-leges azt mondania, hogy "jónapot" és utána tenni: "hogyan van?"

Az amerikai egész egyszerűen ezzel üdvözlő barátját, ismerősét: "Hogy vagy?" Már most: az a kérdés, hogy ez a praktikus kurtítás valóban — prak-tikus-e? A hindu ezt mondja felebarát-jának, ha találkozik vele:

— Üdvözlöm benned az Istent!

Ez mindenesetre gyönyörű és poetikus De semmi esetre sem igyekszik azt a praktikus célt szolgálni, mint az ameri-kai köszöntés. Az amerikai, a "matter of fact" ember azonnal a tárgyra tér s leg-alább látszólag, azt a kérdést dobja fele-barátja elé, amelyről feltéte-lezi, hogy azt legjobban érdekli: az egészsége iránt tudakozódik.

Már most — ismét feltesz-szük a kérdést: praktikus-e ez?

Mert, tegyük fel, hogy vala-ki sokat evett előző este. Te-gyük fel, hogy emiatt rosszul aludt. Tegyük fel továbbá, hogy rosszul ébredt. Még to-vább, ami egészen nyilvánvaló-nak hangzik: hogy rossz kedve van, fáig a gyomra, a feje és a többi. És valaki ezt a kérdést végig a fejéhez:

— Hogy van?

Hogy lehet szegény? Amit esetleg kezd elfelejteni, reggel, napi munkájába sietve és az elkövetkező nap gondjaitól máris átszaturálva, azt ez a kérdés azonnal megint mind előtérbe húzolja.

Vannak aztán emberek, akik-nek valóban nincsenek ilyen materiális, hogy úgy mondjuk, kézzelfogható bajuk, mint en-nek az előbb említett ember-nek.

De vannak emberek — még pedig nagyon sokan — akik szentül meg vannak győződve arról, hogy nekik valami bajuk van. Nem is egy. Rengeg. Ezeknek a képzelte bajok-nak a tudata ott szunnyad a tudat küszöbe alatt — és ak-kor pattannak a küszöb fölé, amikor a "hogyan van?" kérdés elhangzik.

Egyszerre eszébe jut, hogy neki vesebaja van, hogy nem kap már kölesönt a házára, hogy a gyermeke rosszul tanul az iskolá-ban, hogy a felesége el akar tőle válni— minden buja-baja, gondja egy szempil-lantás alatt eszébe jut és ennek követ-keztében habozás nélkül ezt feleli:

— Nem vagyok jól. Sőt, sokkal ros-zszababb vagyok, mint valaha.

S hogy azután mit kíván magában a kérdezőnek, arról jobb nem is gondol-kozni.

Tehát: praktikus így köszönni — ezt kérdezni az ismerősünktől, vagy pláne a barátunktól?

Nem!

Olyan ember nincs, akinek ne lenne baja. Olyan még kevésbé, aki ne kép-relné magáról, hogy valami baja van.

Az embereket csak erre a két csoportra lehet osztani.

A kérdező maga is beletartozik vala-melyik csoportba — tegyük a kezünket a szívünkre és valljuk be, hogy ez így van. Minek álltassuk magunkat?

Olyan ember nincs, aki e kérdésre ra-gyogni kezdjen és ezt mondja:

— Köszönöm, drága barátom, nagy-szerűen vagyok, hálás vagyok önnek, hogy ezt kérdezte, mert legalább számot adhatok önnek kitünő testi és lelki álla-potomról, harmonikus, mennyei életem-ről.

Mennyivel okosabb lenne, ha úgy kö-szönnék, ahogy a hinduk!

Legalább olyasvalamit köszöntenék embertársainkban — amit egyedül érde-mes köszönteni!

A köszönés és érdeklődés őszintesége lenne a lényeg, de ez az, amit a legtöbb esetben hiába keresünk. Az emberi érintkezés hidegségét és felületességét jel-lemzi az amerikai köszönés. Az élet or-szágutján, rohanás közben számtalan em-bertársunkkal találkozunk és úgy mond-juk el, a "hogyan van?"-t, hogy nem is várunk feleletet. És ha nem várunk fe-leletet, miért kérdezzük, miért érdek-lődünk?

Mennyivel szebb, mennyivel többet mondó egy néma kézszorítás.

A GYERMEKI

fantáziát sokszor tönkre teszik a szülők azzal, hogy nem veszik figyelembe. Nem törődnek vele. Nem is gondolnak arra, hogy egy badar ballépéssel megsemmi-síthetik ennek a fantáziának az erejét az egész életre.

Gyakori eset, hogy a gyermek nem mer egyedül hálni a szobájában, fél a sötétől, mindenféle rémképeket lát s a szülő mégis arra kényszeríti, hogy egye-dül háljon.

Ez a lehető legrosszabb gyermekneve-lési szempont. Rossz részben azért, mert a gyermeki fantáziát eltorzítja, ideg-rendszerét meggyengíti, részben pedig azért, mert elvesz belőle olyan erőt, amely a későbbi esztendő folyamán, az alkotás és érvényesülés idején, rend-kivül hasznos és szükséges lenne.

A baj az, hogy sok szülő egyáltalában nincsen tisztában a gyermeklélektan-nal.

Mert ha tisztában volna, akkor feltét-lenül a tudatában lenne annak a vesze-delmes közönynek, amelyet akkor árul el, amikor egyszerűen belehajszolja a félelmeitől és aggodalmaktól felizgatott gyermeket a sötét szobába, rázárja az ajtót s még azt is hiszi, hogy helyesen járt el, mert szigorú volt.

Ez nem szigorúság, hanem végzetes, szinte bűnös oktalanság.

Figyelembe kell venni azt, hogy az a gyermek, amelyik fél a sötétben egyedül lenni, rendszeren élénk képzelettel rendelkezik. Hiszen ezért fél.

Viszont ez az élénk képzelet mit jelent? Azt jelenti, hogy a gyermekben mély érzések hon-nolnak, amelyeket fejleszteni, ápolni kell s az idők folyamán kulturális téren ép úgy, mint gazdasági téren a a fantázia ere-je nagyszerűen érvényesíthető.

Ez eléggé világos.

De úgy látszik nem világos azok előtt a szülők előtt, akik gyermeküket bekergetik a sötét szobába, sőt hajlandók még rájuk ijeszteni is. Az ilyen szü-lők rászorulnának arra, hogy külön leckét vegyenek a gyer-meknevelésben.

A szó szoros értelmében meg-ölik a gyermek fantáziáját, ezt a csodálatos forrást gyönyörű álmoknak és megvalósítható szép reményeknek.

Az ilyen szülő elfelejti, hogy az a szenvedés, amelyet gyer-mekének okoz, az a fölösleges szigor, amelyet gyermekével szemben gyakorol, megboszul-ja magát.

Mennyire gyakori eset, hogy csenevész, értéktelen, örökké bizonytalan, mindentől aggódó emberré fejlődött az olyan gyermek, amelyikkel szemben az álmok és alvások idején a szülők a fölösleges szigor ere-jét gyakorolták.

Az idegrendszer megfizeti az e fajta "nevelés" árát. S mennél inkább fino-mabb ez az idegrendszer, mennél külön-b a gyermek fantáziája, annál inkább kell számolni vele s annál inkább kell a szü-lőknek ügyelni arra, hogy ez az ideg-rendszer, ez az érzékeny lélek a maga egészséges erejében fejlődhesse.

Ha a gyermek könnyebben alszik el lámpafény mellett, hadd égjen a lámpa. A gyermek egészségének rovására nem érdemes takarékoskodni. Ha pedig ak-kor tud elaludni, ha az anyja vagy az apja vagy egyáltalában valaki mellette ül, akkor kell empyi áldozatot hozni. Mert ha valamikor, ilyen esetben ontos, s sokat hangosított szülői önzetlenség érvényesítése, alkalmazása.

Keresztény Gondolatok

Írta: PATERE CSANTORNYAI LÁSZLÓ.

A BUJASÁG az embernek szent dolgoknak szemérményes elmulasztása. Allati dicsőítés elmulasztása. Tiszteletlen szemérményesség. Beleszó-lás a teremtő Isten munkájába; letérés a kijelölt útról. Irgalmatlanság az emberi méltósággal szemben. Bágygó akaratlanság, tehetetlenség. Undorító mohóság, világosság nélküli tehetetlenség. A romlott szív ka-nálisa. A Isten és vértől való kultúra. Gyógyíthatatlan szellemi és testi betegségeknél hatékony előidézője.

A gonosz lélek leggyorsabb csomagja; és leghatékonyabb hatása mérge. Egy szem elég belőle, hogy sokan többé föl ne hajlík.

Pedig a gonosz, mégis vértől való az Isten nagyvívó gondolatokkal nyúlt bele. A szent és szent érzésként tiszta érzésként szentelte meg. A szent érzék mindenütt látható érzésként élhet ugyan és marad-hat meg "érzésként", amely érzék olyan valóságos szívvel fűződő önelégültség nélkül, mint az érzék érzésként már elmulasztásban. Tisztelettel szenteltette, hogy a helyes úton járjunk; akik pedig ez utat beikták, azokat magukban tragikus következményekkel sújtja. A tisztelet önmegtagadástól felengedtetett, hogy naponta sugározzék mindenképp, akik nem gondolatokkal, tiszta szívvel járják az egészséges érzésként emberiség útját. Ekkor az ember csak ki-váltságának a tisztelettel szentelt érzésként; de a tisztelet te-remtő munkáját is mennyi gondolatokkal tisztelet, megérintette, bol-dogsággal aranyozta, amelynek érdekében kerestek hűt és szentítette. A családi élet szentéggé emelte, hogy megmaradjon a keretből kiűzött. A családi élet szentéggé bujáság csak kívülől jöhet, ezért kellett valószínűleg létrejönnie a tisztaságnak, a felbonthatatlanságnak, a szív való hűtés hűségnek.

A TISZTASÁG erenye tehát mindenkinek fejvere. Szenteknek, ír-juságnak, jogeseknek és családoknak.

A hön által tisztaság, a lélek, szív és gondolatok tisztasága min-denkinek egyaránt megérthető.

Az éle virágokban tündöklő legyet a tisztaság erenye nem von-szór; igazi mennyiszonyt és világszót el sem lehet másoknál képzélni. Egymással öntik meg egymást ezen országban. Ebből a tisztaságból fakad csak igazán mélyreható érzék, tiszta szívvel és boldogság. A tisz-taság is ennek az érzéknek erejében mutatja meg a gyümölcs hűségét. A szép és ócska gyermekek, a szűz haszontalan a tisztaság országából fakadó isteni ajándék.

A családi élet tisztaságát is a tisztaság erenye biztosítja; mert élethet is önmegtagadás, fenkölt és becsületlen gondolkodás kell.

A tisztaság erenye a tiszta szív tiszta, világos emberi célunkhoz ve-zetője.

A tisztelettel vállalt tisztaság egyenesen Istenhez vezet; a minden állapothoz kötelező tisztaság erenye pedig nem hanyagolja el, hogy hűvetett boldogságunknak is Istenhez kell vezetnie.

A lelki, testi egyesülésben is Isten szeretete világítson.

Goethe Gondolatai

Vannak emberek, akik azért nem vesznek könyvet, mert azt hivatkoznak, hogy nem érnék rá olvasni. A könyv állás, hogy nem tudnak olvasni. Ez az ostob-nak hűség.

Ha értelmes, csendes emberek öreg korukban a tu-dományt lebecsülik, csupán azért teszik ezt, mert azaz az önmagukkal szemben túlságú követelményeket támasztottak.

Vannak emberek, akik nagyvívóknak, amikor példát italt adnak el, de még nagyobb szűknek, ha könyvet kellene venni. A legrosszabb, hogy csillagok, de a könyvet még sem veszik meg. Ezek a hűségűek, vagy pedig a szív és értelem lejárat.

Ei nem tartja tulokra magát, jóval többet ér, mint hiszi.

Minden embernek meg van a maga sajátos-gal, amelyikkel nem tudnak letenni. De mégis ma-nos embernek vesztét okozzák a sajátosságai, gyakor-ta a legártatlanabbak.

AJEEB a GÉP SAKK-EMBER

Az elmúlt évtizedek egyik legcsodálatosabb alkotása. - Hogyan sikerült a gép-sakk-embernek egy csomó sakkmátadort legyőzni? - Hogyan került Ajeeb Angliából az Egy. Államokba? Az Eden Museum igazgatójának nyilatkozata. - Kempen Farkas emlékének felelevenítése.

A SAKK az emberiség egyik legerdekesebb játéka. Fel-tétlenül gondolkodást követel, kalkuláló képességet, előrelátást és fantáziát. Ez a magyarázata annak, hogy a világ határozottan tiszteletben részesíti a sakkmátadort.

Évekkel ezelőtt Amerikában nagy feltűnést keltett az Ajeebnek nevezett gép-sakk-ember. Sokan, az érdeklődők ezrei nem tudták, hogy ez a gép-sakk-ember, ez a sajátosan misztikus figura hogyan dolgozik, hogyan játszik, amikor nem lát, nem hall, nem érez, nem sejt, nem képzelt el semmit; s mégis esodálatos sikerrel játszott. Azóta már bebizonyosodott, hogy a gépen belül egy ember ült, a sakknak a mestere, aki irányította a misztikus figura mozdulatait. Ennek az embernek, aki már huszonhárom éves korában a sakk világbajnoka lett, Harry Nelson Pillsbury volt a neve.

Az Ajeeb-féle sakk gépember annak idején a new yorki Eden Museumban volt kiállítva, hol esztendőken keresztül ezren és ezren esodájára jártak. Az Eden Museum 1913-ban bezárta kapuit a nyilvánosság előtt. A muzeum elnöke, Rich G. Hollaman, aki husz évig állott ennek a vállalkozásnak az élén, a mi-nap kijelentette, hogy hajlandó a töröknek formált rejtélyes sakk-emberéről beszélni.

— Ajeebet 1886-ban hozták New Yorkba — jelentette ki Mr. Hollaman egy new yorki újságíró előtt, aki megintervjuolta — még a londoni Crystal Palaceból. Egy Dr. Hooper nevű angol hozta át Amerikába, olyan értelmű szerződéssel, hogy ezt a különös sakk embert bemutatja az amerikai nyilvánosság-nak az Eden Museumban.

Hollaman szerint a különös jelenség rövid időn belül óriási feltűnést keltett New Yorkban s az emberek ezrei kezdtek érdeklődni a magikus sakk ember iránt. Az emberek nem tudták megérteni, hogy ez az ember hogyan tudta komplikált játékaikat végrehajtani s hogyan tudta ellenfeleit — akiknek sorában elsőrangú sakkjátékosok voltak — minden különösebb nehézség nélkül legyőzni.

Persze, az emberek hajlandók voltak esodáról beszélni, mert amit ők nem értenek meg azonnal, az esoda.

Az Ajeeb figurája nem volt akora sem, hogy azt sejtethette volna, hogy benn a szerkezetben egy férfi lehet elbujva. Annak valóban törpének, erősen összehúzódnak kellett volna lennie, aki ott el tud férni, s erre a közönség, amely szereti a rejtélyes dolgokat, nem gondolt, meg alkalmasint nem is akart gondolni.

Egy pódiumon állt a töröknek

megmintázott sakkember, mozdulatlanul nézett a levegőbe, előtte a saktábla s a figurákat különös ujjaival biztossággal és öntudatosan tudta mozgatni.

Bárki, aki a muzeumot meglátogatta, huszonöt cent ellenében játszhatott a sajátos, élettelen és mégis élő sakkemberrel. S minden egyes játékosnak meg kellett győződnie arról, hogy bármennyire tud is játszani, a gépsakkember még jobban tud játszani.

Museumban alig mutattak be valaha is ennyire érdekes attrakciót — jelentette ki Mr. Hollaman az újságíróknak. Az emberek esodájára jártak. Bámulták. Fölmerültek a kérdések, hogy lehet az, hogy ez a gépember játszani tud? És ha már játszani tud, miként lehet az, hogy ennyire bosszorkányos ügyességgel játszik?

A töröknek mintázott sakkember csakugyan az emberek fantáziájára, rejtélyt kereső ösztöneire apellált. A látogatók közül voltak olyanok, akik azt mondták, hogy az ördög hajtja a gépet s ez a legnagyobb esoda, amelyet az ördög eddig produkálni tudott.

Még azokból a látogatókból is kiváltotta a fantáziát a különös sakk-ember, akiről fel sem lehetett volna tétélezni, hogy van fantáziájuk. Sokan megtanultak esodákozni.

Sőt, esodák esodája, még a brókerek is, a tőzdeingyökök is, annak idején nagy kíváncsisággal és érdeklődéssel viseltek a sakkember iránt. Délután, miután a Stock Exchange lezárt, bejötték a muzeumba, s játszottak a különös ellenféllel, akit bizony soha sem tudtak legyőzni.

A kiváló európai sakkmátadoro-

kat is, akik gyakran keresték fel a Museumot, majdnem minden alkalommal leverte Ajeeb. Ez aztán igazán feltűnést keltett.

Már most mi volt ennek a titoknak a magyarázata? Hogy került a gépbe a Pillsbury nevű ember s hogyan tudta a nagy esodát megcsinálni?

A dolog úgy történt, hogy mielőtt Ajeebet a nagy nyilvánosság-nak megmutatták volna, Harry Nelson Pillsbury, egy szokatlanul kicsiny és vékony természetű ember, egy láthatatlan ajtón, amelyen csak ő tudott bejutni, s miután mestere volt a sakknak, tehát rejtékhelyéről, ahonnan mozgathatta a sakkfigurákat, egykönnyen leverte ellenfeleit.

Hogy a szerkezetben belül hogyan tudott mozogni Pillsbury, általában, hogyan tudott titokban maradni, azt Mr. Hollaman bár nem volt hajlandó elárulni az újságíróknak.

— Nem árt, ha egy kicsit titkolóznunk ebben a dologban — mondta Mr. Hollaman az újságíróknak felfogós mosoly kíséretében. — Nem jó, ha mindent tudunk.

Amiben csakugyan igaza van: mert valóban nem jó, ha mindent tudunk. Akkor mire lennénk kíváncsiak?

Persze, sok humoros eset játszódott le Ajeeb jelenlétében.

Egy alkalommal New Jerseyből egy hat láb magas férfi jelent meg

a muzeumban, barátai társaságában. Ez az ember megyéjének legkülömb sakkjátékos volt, de bizony Ajeeb úgy végzett vele, ahogy akart. A new jerseyi sakkmátadort sirt a düh-től, barátai pedig — mint ahogy azt már a barátok szokták — nevettek a kárörömtől.

A legtöbb embernek jól esik nevetni azon, aki kisebbnek bizonyul, mint amilyennek képzelte magát.

Ajeeb egy másik "áldozatát" Dr. Zuertortnak hívták, aki kora egyik legkülömb sakkjátékos volt.

Dr. Zuertort nevetett, amikor azt mondták neki, hogy ezzel a gép-sakkemberrel nem tudja fölvenni a versenyt.

— En? A matador? Ugyan kérem!

Es játszott. Es vesztett. Ujra játszott. Megint vesztett. Harmadszor is játszott s harmadszor is vesztett.

— Ebben a gépben az ördög játszik! — fakadt ki. — Ilyet még nem láttam!

Pedig csak Pillsbury játszott benne és nem az ördög.

— Dr. Zuertort mellett szól az, hogy nem látta ellenfele igazi arcát s ez természetesen handicapja volt a játékban.

— Vajjon mi történt Ajeebbel? — kérdezte az újságíró.

Mr. Hollaman titokzatos arcot vágott.

— Erre teljesen világos és határozott választ nem adhatok.

Majd elgondolkodott, s így folytatta:

— Dr. Hooper, aki a gép-sakk-embert áthozta, meghalt. Pillsbury is meghalt. S amikor az Eden Museumot lezárták 1915-ben, Ajeebet eladtuk.

— Kinek?

— Azt nem mondhatom meg.

Szóval az Ajeeb körüli titok csak félig tárult fel. Lehet, hogy egy nap megint találkozunk valahol Ajeebbel, de akkor már más neve lesz.

Ezzel az esettel kapcsolatban ajánlatos megemlékezni Báró Kempen Farkasról, az érdekes magyarról, aki 1769-ben megkonstruálta az első gép-sakkembert Pozsonyban. Ez a gép-sakkember soká szórakoztatta és foglalkoztatta a korabeli európaiak fantáziáját.

A Kempen-től megalkotott sakk-ember egyidejűleg Napoleon tulajdonában is volt, aki ezt a gépet úgy szerette, mint egy élő embert.

Kempen Farkas 1819-ben halt meg. Később Philadéphiába került a sakkember, ahol Maetselns kiállították s 1854-ben egy tüzesét alkalmával elpusztult.

Szobor-rombolások és műemlék-pusztítások az elszakított magyar földön

NEMCSAK gazdasági téren, területben és lélekszámban érte nagy veszteség Magyarországot, mikor testéből lecsontították az elszakított részeket, hanem európai színvonalon álló kulturájának meglévő alkotásaiban is. A csehek, románok és szerbek, az európai nagy nyílvanosság és a nagy kulturálmok vezetői előtt mindig takargatni igyekeznek el fogultságukat, igazságtalanságukat és a béke kulturközössége iránt való kiváló érzékét igyekeznek elhíttetni Európával és Amerikával. A hirdített szép ígét azonban rutul efulják eselekedeteik, így különösen kulturális tekintetben. A magyar képzőművészet gazdag alkotásai terén végzett pusztításai. Amerikában élő véreink számára összegyűjtöttük szomorú sorozatát az elpusztított és megrongált műemlékeinknek, amelyek az elszakított területeken lekö csehek, románok és szerbek vandalizmusának áldozatul estek.

Az új urak ugyanis megdöbentő érzéketlenséggel rombolták le vagy rongáltak meg minden magyar képzőművészeti remeket, amelyeknek művészi és művelődéstörténeti értéke nem bírta megállítani a romboló kezek barbár munkáját. Hatvan műemléket és szobrot pusztítottak el, illetve rongáltak meg az elszakított területeken s már magában ez a szám és ez a tény igazolja a magyarság kulturafölényét és a szomszédállamok népének kulturátlanságát. Különösen a díszes 48-as szabadságharc emlékeit s főleg az Amerikában is általánosan tisztelt Kossuth Lajos szobrait pusztították elszerezéssel. A magyarság a háború kiüröség 73 Kossuth-szobrot állított fel Magyarországon, ebből még eddig huszat tettek tönkre az európai kulturközösség alapostolai.

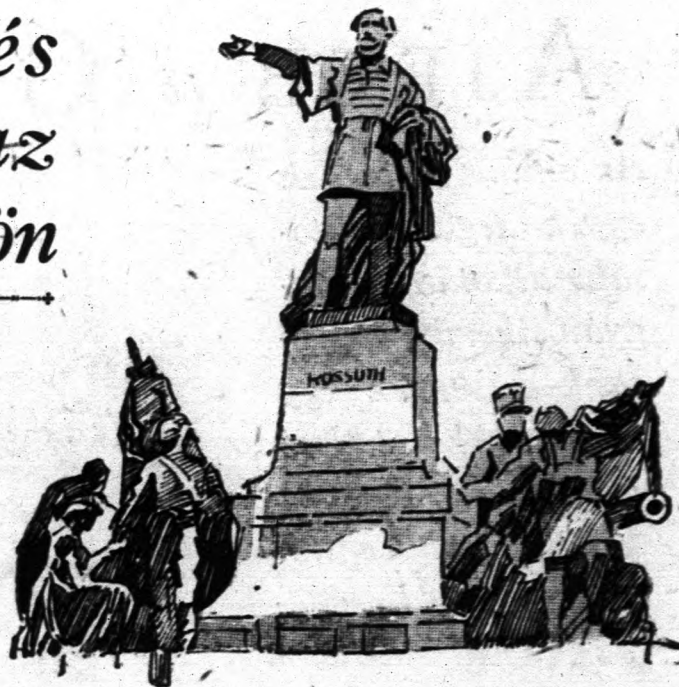
Az ezredéves emlékeink gyűlöletét még csak megértjük — bár a művészi alkotások mint a kulturélet jelenségei fölötté állnak a politikai küzdelemnek — azonban évszázados török-magyar csaták fennmaradt emlékoszlopainak elpusztítása már valóban túl van minden megérthetőség határán.

A rombolásban a pacifista Benes népe: a cseh vezet, de a román sem marad messze mögötte. A legtöbb műemlék Felső-Magyarországon pusztult el, a magyar kultúra soha helyre nem hozható veszteségeként. Mostanában összeirták az elpusztított szobrokat és emlékeket, amelyeket a következőkben írásban és képbén Amerika magyar olvasóközössége elé tárunk.

Cseh területen a dévényi ezredéves emléket pusztult el elsőnek, a 21 méter magas oszlopon álló Árpád-kori vitéz Janikovics Gyula e szoborművét vasrudakkal verték le 1920-ban. Pozsonyban a Fadrusz János által márványból alkotott Mária Terézia-lovaszobrot és mellette álló vitézeket kalapácsokkal törték darabokra, de leütötték a Petőfi-szobor fejét is és több más rongálást végeztek még ezen kívül. Nyitrában az érsekuj-

vári Kossuth-éreszobrot rombolták le a erre a sorsra került a Zoborhegyi ezredéves emlék, de megrongálták Czuczor Gergely mellszobrot és a kerucemlékeket is. Bars megyében a vezekényi török-magyar emléket, Turócbán pedig Lahner György aradi vértanu emléket rongáltak meg. Komárom várának fűgét mutató híres kőszület is megrongáltották a csehek, de nem kimélték Klapka György szobrot sem. Zólyom városában és Breznóbányán II. Rákóczi Ferenc nagyfejedelemt szobrait tűntették el kegyetlen kezek. Nógrádban a losonci Kossuth-szobrot esonkították meg, amely Holló Barnabás remekműve. Gömör és Kishont büszkesége a rozsnói Róna József által faragott Kossuth-szobor is csufos sorsra került, sodronykőteleet kötve a nyakába, autombijállal rántották le a talapatáról. Szepes megyében a 48-as szabadságharc legelső emlékét, a löcsevashonvéd-szobrot is autombijállal rántották le. Sárosban a Rákóczi-nemzetiség ebordi kastélykápolnáját és a bártfai templomot fosztották ki, Zemplénben a sztrópkói templomot érte utól ez a sors, a nagymihályi Kossuth-mellszobrot pedig eltűntették a 33 méter magas ezredéves emléket. Máramarosban a dolhai Rákóczi-emléket és a máramarosszigeti honvédelemeket. Abauj Torna-megyében Ilosvai és Szamovolszky gyönyörű honvédelemeket döntöttek le és lefoglalták a Rákóczi lovaszobrára gyűjtött ötmillió koronát, amelynek legnagyobb részét amerikai magyarok adományozták. Végül Ungváron Dayka Gábor költő mellszobrot távolították el.

A románok az aradi híres Kossuth-szobrot, amelyet Margó Ede alkotott — rongáltak meg. Az aradi vértanuk hatalmas szoborművének ledöntését a budapesti amerikai misszió közbelépése akadályozta meg, de bepiszkolták az 1849. október 6-iki vesztőhely emlékoszlopát. Biharban öt Kossuth-mellszobrot távolítottak el, Nagyváradon a színház előtti Szigligeti mellszobrot és leszedték Szent László szobrot — ki nemesak magyar király volt, de a román katolikusok szentje is — Szacsavay Imre vértanu és Szilágyi Dezso államférfi szobrot. Kraszó Szörényben a vaskapu ezredéves emléket és Buziásfürdőn Tréfort Ágoston művészies mellszobrot tűntették el. Hunyad megyében megrongálták a vulkáni honvédelemeket s a Vajda Hunyadvár lovagtermének több falfestményét be-mocskolták. Szatmármegyében ledöntöttek Kallós Ede nagykarolyi Kossuth-szobrot s megrongálták többek közt Kőlesey Ferenc, Kossuth Lajos és Lendvay Márton színművész szoboremleket. Szilágyságban ledöntöttek a Fadrusz János kezéből származó, a kettős Wesselényi Miklós szobrot és Tühtüm vezér emléket, továbbá a zsidói honvédelemeket. Kolozsvárott még áll Fadrusz János gigantikus alkotása, a Máttyás-szobor, de román felirással és az egyik magyar vitéz bronz-zászlóját letörték, a kárpátok őre szoboremleket azonban megsemmisült.

Az aradi Kossuth-szobor (megrongáltották).

Marosvásárhelyen ledöntöttek Kolló Miklós Kossuth-szobrot, Bem szobrot, Huszár Adolfot, Megrongáltak Háromszéken Gábor Aron éreszobrot és a honvédelemeket. Csik megyében a mádfalvai székelyhonvédek emléket. Nagyszében Bem apó szobra tűnt el és megrerült a Petőfi emléktábla. A brassói 760 méter magasságban álló csukhegyi ezredéves emlék is nagy vesztesége Erdély kulturájának.

A szerbek is elsősorban a 48-as emlékekre törtek. Torontálban Kiss Ernő vértanu életnagyságu éreszobrot dinamittal felrobbantották, ugyanigy járt itt Kallós Ede Kossuth-szobra is, míg a törökbecsei Leiningen Károly éreszobrot bivalyokkal vont kötelekkel döntöttek

le. Bácskában a zombori Rákóczi-szobrot és Schweidel József vértanu szobrot tűntették el s megrongáltották többek közt a magyar származású német költő, Lóna csatádi üllőszobrot. Megrongálták a Duna és Dráva összefolyásánál felállított 36 méter magas Hunyadi tornyot is.

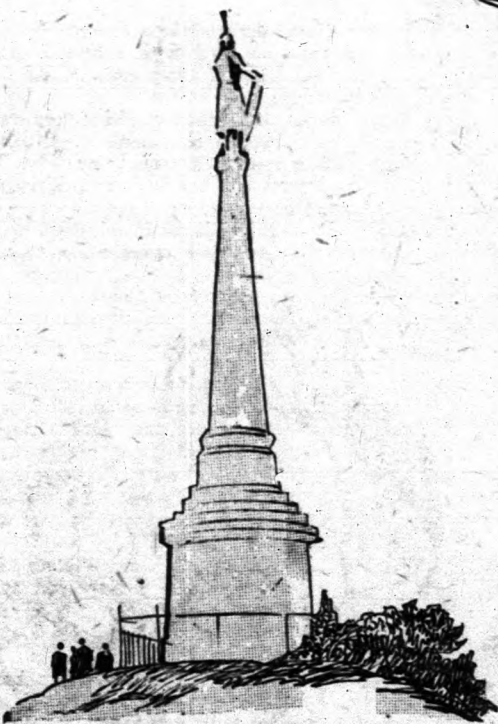
Nem sorolhatunk fel minden egyes műemlék és emléktábla rongálást, amelyet a szomszéd államok népének vandál pusztítása végzett, de nevezetesebb és jobban megrongált, eltüntetett vagy egészen elpusztított szobrokról és emlékekről nagyvonalokban há képet adunk. S egy futólagos áttekintés e gyászos soron is elég arra, hogy Magyarország kulturális veszteségéről és igazágtalan sorsáról minden művelt embert meggyőzzön.

A branyiszközi honvédelemék (Ledöntöttek).

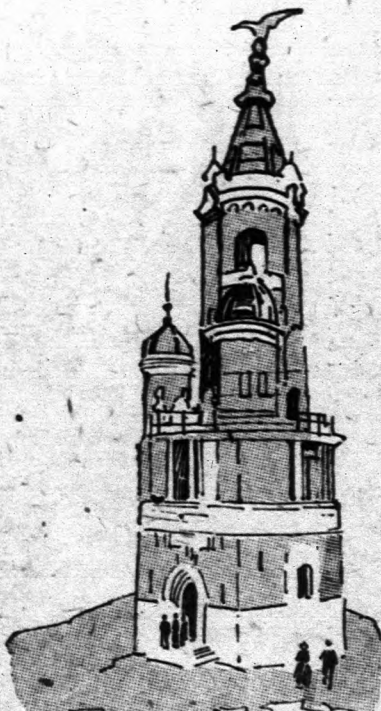
A kassai honvédelemék (összetörték).

A brassói csukhegyi millenáris emlékmű (lerombolták.)

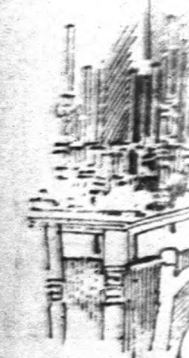
A gömör-rozsnói Kossuth-szobor (autombijállal rántották le.)

A zimonyi millenáris emlékmű a Hunyadi vár helyén (megrongálták)

Szobormű a-dévényi millenáris emlékoszlopon. (Lerombolták.)

A I

ŐFELSŐ en sa ablak kilen megí — Jöjjon es gewitz! Nézzé! lányra mutatol ment keresztül szól hozzá? — Csinos, Gyönyörű Gyönyörű!

Ha szolgál reggelenként az ablakban áll én szobámból is san félkilencor

A leány tény Valami esodala ló járása van. piros sapka volt a friss, fehér tavaszi napsugár Értelm öfelség

Öfelsége ma kilenkor rend esengetett. Re járt fel s alá.

— Kedves H lány... nekem engem, kedves meg kérem a Juan hírében áll kép nem megy. én, Én, Ágost kedni. Bizom az és ügyességébet Némán megh

Már reggel i kegyelmesebb.

Mi hír, Hage remegve az iza

— Legalázato gednek, hogy a nem hajlandó.

e legmagasabb nek rá nézve.

királyokkal nem maga köréből k

— Mi a leány

— Meghalt f

— Anyja?

— A kisassz

— Akkor any

— Megtettem

vollétében felk

— És?

— Tulságosa

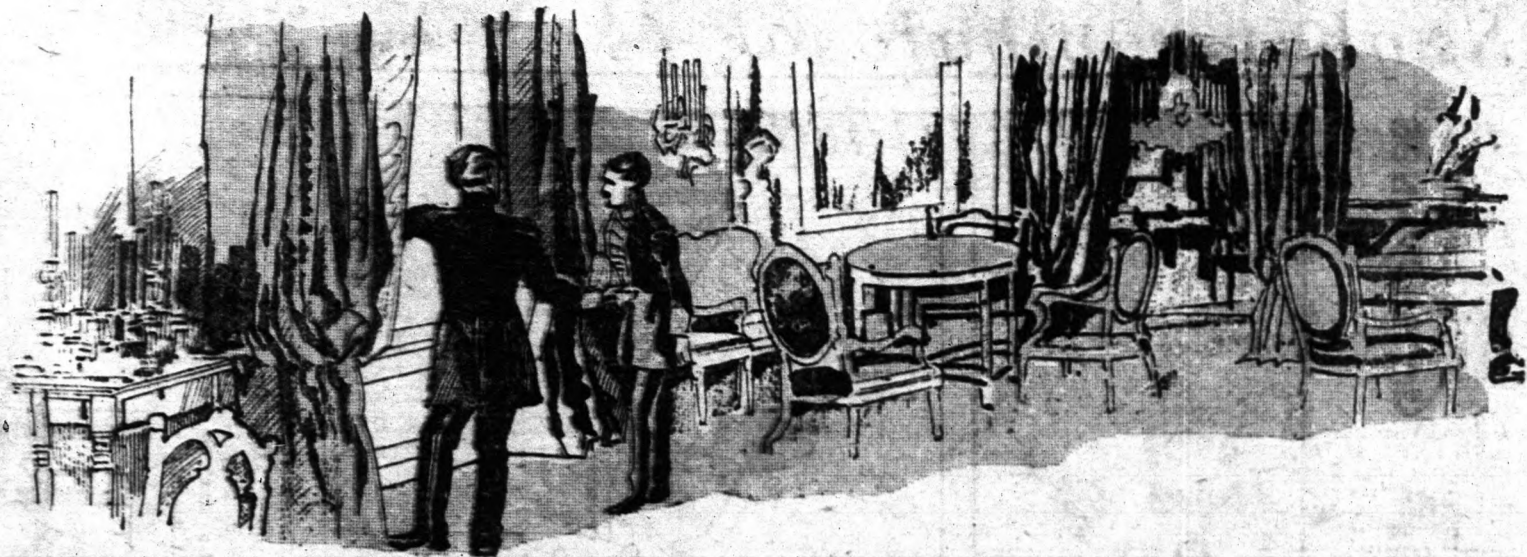
gények.

— Miből éne

— A leány t

— Az államu

— Nem, fels

A FELSÉG :- :

EGY SZÁRNYSEGÉD NAPLÓJÁBÓL.

Ó FELSÉGE egyidő óta feltünően sokat tartózkodik a sarokablaknál. Különösen nyolc és kilenc óra között. Ma végre megtudtam az okát.

— Jöjjön csak, kedves Hagewitz! Nézze! — s egy fiatal lányra mutatott, aki a parkon ment keresztül. — Nos, mit szól hozzá?

— Csinos, felség! feleltem.
— Gyönyörű, Hagewitz... Gyönyörű!

Április 20.
Ha szolgálatban vagyok, reggelként most már én is az ablakban állok. A lányt az én szobámból is látni. Pontosan félkilenckor jön.

Április 25.
A leány tényleg gyönyörű. Valami esodálatosan muzsikáló járása van. Egy drága kis piros sapka volt a fején. S az a friss, fehér blúz a szikrázó tavaszi napsugarban...
Értem öfelségét.

Május 1.
Öfelsége ma háromnegyed kilenckor rendkívül hevesen csengetett. Remegve, sebes lépésekkel járt fel s alá.

— Kedves Hagewitz... nekem az a lány... nekem azt a lányt... hiszen ért engem, kedves Hagewitz... Csinálja meg kérem a dolgot... Maga nagy Don Juan hírében áll... elintézi... Ha más-kép nem megy, mondja meg kérem, hogy én, én, Ágost óhajtok vele megismerkedni. Bizom az ön kipróbált hűségében és ügyességében, Hagewitz!

Némán meghajtottam magamat.

Május 2.
Már reggel fél hétkor hivatott a legkegyelmesebb.

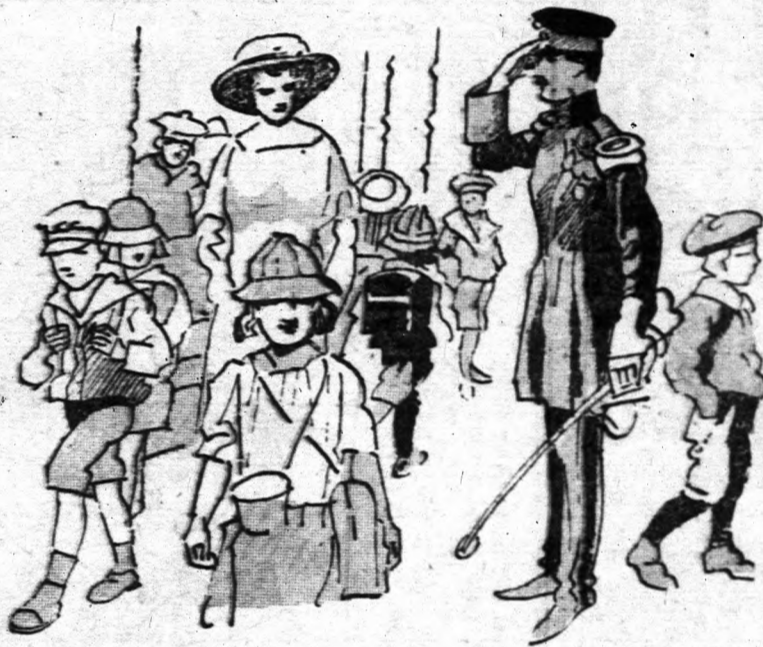
Mi hír, Hagewitz? — kérdezte, szinte remegve az izgatottságtól.

— Legálázatosabban jelentem felstednek, hogy a leány... a kisasszony... nem hajlandó... Az a véleménye, hogy e legmagasabb helyről jövő kitüntetésnek rá nézve... semmi értelme sincs. Ő királyokkal nem ismerkedhetik; neki a maga köréből kell választania...

— Mi a leány apja?
— Meghalt felség.
— Anyja?
— A kisasszony tartja el az anyját.
— Akkor anyján át kell próbálkoznia!
— Megtettem, felség. A kisasszony távollétében felkerestem a hölgyet.
— És?
— Tulságosan jámbor. De nagyon szegények.
— Miből élnek?
— A leány tanítónő.
— Az állammal?
— Nem, felség, egy magániskolában.

Április 14.

A "Vasárnap" számára,
írta: **Kilián Zoltán**

— Telefonáljon kérem Kohlmannak, azonnal hivatom. A legszebb darabjaiból állítson össze kollekciót... Egyelőre köszönöm, Hagewitz. Ma még tárgyalni fogunk.

Május 4.
A leány távollétében odavittem és elrendeztem mindent. Kohlman és Madame Josephine valóban remekeltek.

Délután levelet kaptam:
"Lili Martensen nagyon kéri gróf Hagewitz-Moltenau főhadnagy urat, szíveskedjék őt azonnal felkeresni."

Az azonnal háromszor alá húzva.
Rögtön elrohantam.

Május 5.
Mire odaértem, minden szépen össze volt csomagolva. Martensen kisasszonyon csodálatosan nyugodt testi-lelki előkelőség látszott. Kért, hogy viesssek el mindent, minden hiábavaló. Nagyon kértél általam a felséget is, ejtse el ezt a kivihetetlen gondolatot... Különben kénytelen lenne máshova költözni.

— Én feleségnek és nem szeretőnek való vagyok — mondotta gyönyörű komolysággal — egy kedves, jólelkű embernek, akit megszeretek, akarok a párja lenni.

Öszintesége és tökéletes szépsége elfogódottá tett.

— Lili kisasszony, maga... maga a férfilek legdrágább vágyainak csodás megjelenítője! Bocsásson meg, kérem... valóban királynőként volna a felség mellett méltó helye! — feleltem életem legmélyebb meggyőző déisével.

Egész valómat végtelen meghatódás fogta el. Ő is észrevette ezt. A bucsuzáskor megkértem, hogy ismeretségünket tisztán a magam számára továbbra is fenntarthassam.

Rám mosolygott.

Jelentést tettem. A felség nem felelt, csak némán lehajtottá fejét. En is szomorú vagyok. Lili nem jár többé a parkon keresztül.

Május 10.
Nem bírom tovább. Délután már félnégykor ott ögyelegetem az iskolája előtt, gyerekekre váró cselédek közt... Micsoda tavasz! De micsoda fasz!... Jött... kedvesen bólintott... Sétálgattunk... drága... drága...!

Május 25.
A folyóparton jártunk. Bódultan, belegyönyörködve a mámoros, dúsvirágu életfakadásba. Megcsókoztam... szeretem... Ő is szeret!... Harsogón, lázasan kiáltom a világra: szeret, engem szeret...

Hazajövet egy kirakatban a felség képét láttuk. Tréfásan feléje fricskázott.

— Köszönet a páromért, az én királyomért, felség!
Mit mondjak a legkegyelmesebbnek?!

Junius 4.
Tennem kell valamit, mielőtt a felség megtudja a dolgot!
De mit fog rólam gondolni ő felsége?! Végre is... én igazán nem vagyok oka semminek...

Junius 8.
Határoztam.
Ma reggel kihallgatást kértem.

— Felség, legkegyelmesebb elbocsáttatásomat kérem felséged szolgálatából!

— Mi... mit beszél, Hagewitz? El akar hagyni?! De miért... mi baj?!

— Felség, a családi körülményeim...

— Ugyan, kedves Hagewitz! Ebből nem lesz semmi. Adok önnek szabadságot.

Junius 30.

Csendes boldogságban tartottuk meg az eljegyzést.

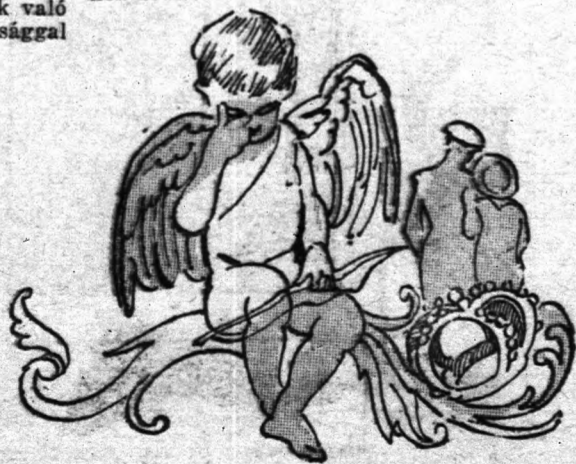
Délben, váratlanul, legfelsőbb kéziratot kaptam.

Kedves főhadnagyom!

Önök emberek is lehetnek, én mindig csak — király. Egy drága, sohasem feledhető fellángolásomnak Önök voltak a tanúi, köszönöm, hogy megvetés nélkül megértettek. Megértetek most is: király voltom sosem fájt anyaire. Éljenek boldogan!

Ágost.

— Szegények! Szegény királyok! sóhajtott Lili. — A szerelemnek nemcsak királyai, de úgy látszik, közkatonái sem lehetnek soha!

A VASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Csintalan Peti & Kalandjai

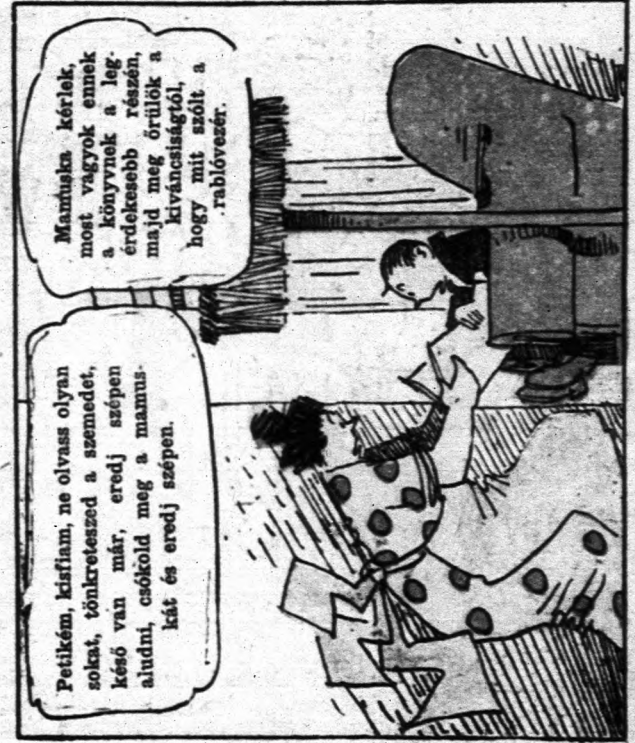
Fogadok, ha meglátja a két revolveredet, soha többé nem meri megtenni.

Mutasd csak meg azt az alakot, aki kiöltöt te rád a nyolvét.

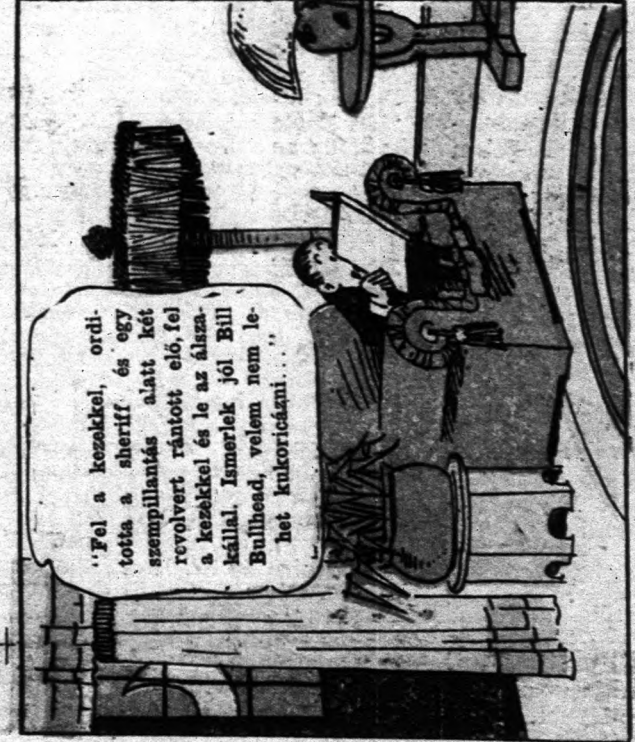

Ne beszéj vissza. Kéj fel reggel korán, akkor olvashatsz, a lámpa világítás elrontja a szemedet.

Petikém, kislíam, ne olvass olyan sokat, tönkretesz a szemedet, késő van már, eredj szépen aludni, csókold meg a mamuskát és eredj szépen.

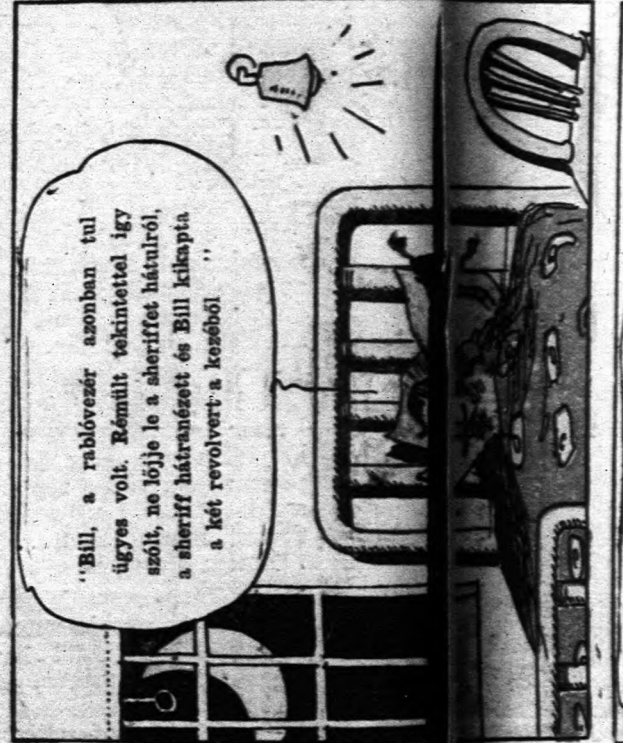
Mamuskák kérélek, most vagyok ennek a könyvnek a legérdekesebb részén, majd meg örülök a kíváncsiságtól, hogy mit szolt a rablóvesér.

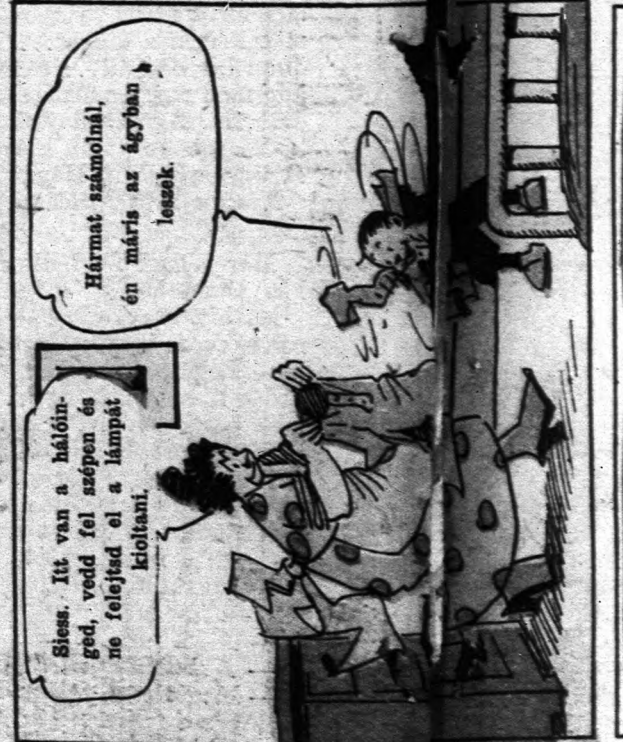
„Fel a kezekkel, ordította a sheriff és egy szempillantás alatt két revolvert rántott elő, fel a kezekkel és le az alzákállal. Ismerlek jól Bill Bullhead, velem nem lehet kukoricáznani...”

Mi ez? Nem megmondiam, hogy az olvasást abba kell hagyni? Tedd el ezt a könyvet asonnal. Én magam oltom el a lámpát.

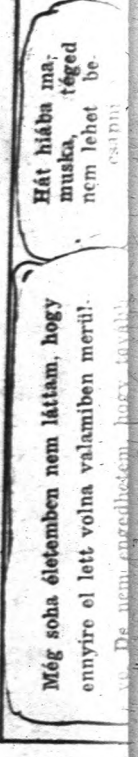

„Bill, a rablóvesér azonban tulajgyes volt. Rémült tekintettel így szolt, ne löjje le a sherifet hátulról, a sherif hátranzézt és Bill kikapta a két revolvert a kezéből.”

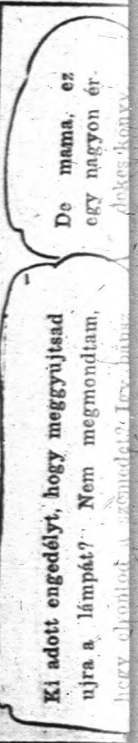
Süss. Itt van a hálóinged, vedd fel szépen és ne felejsd el a lámpát kioltani.

Hármat számolnál, én máris az ágyban leszek.

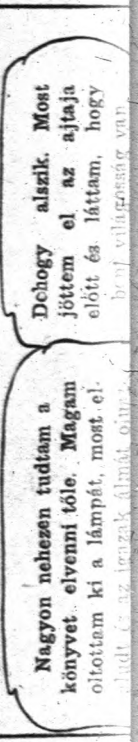
Még soha életemben nem láttam, hogy ennyire el lett volna valamilyen merül.

Hát hiába ma, musaka, téged nem lehet be-

Ki adott engedélyt, hogy meggyújtsad újra a lámpát? Nem megmondiam, hogy elment a szemedet, Ives hány...

De mama, ez egy nagyon ér-

Nagyon nehezen tudtam a könyvet elvenni tőle. Magam oltottam ki a lámpát, most el-

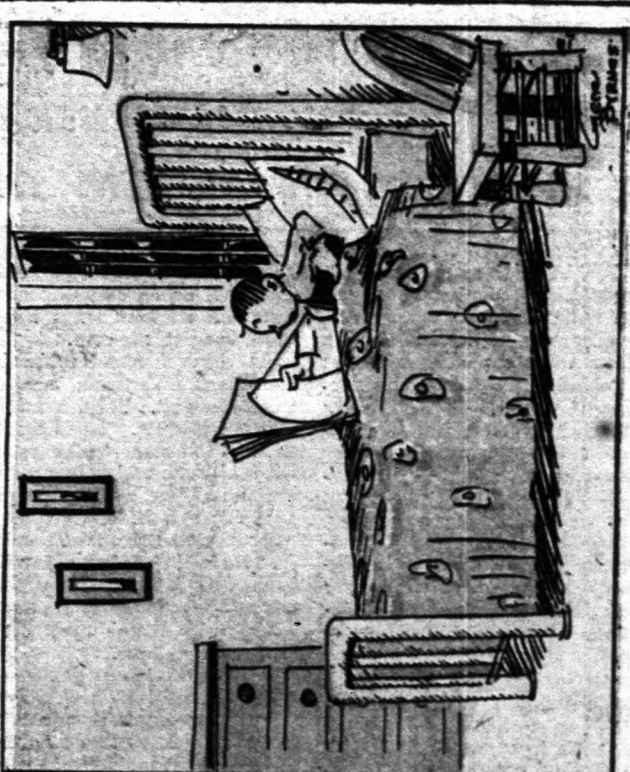
Dehogy alszik. Most jöttem el az ajtaja előtt és láttam, hogy bej a világosság van.

Hát hiába ma-
muka, téged
nem lehet be-
csapni

Még soha életemben nem láttam, hogy
ennyire el lett volna valamiben merül-
ve. De nem engedhetem, hogy tovább
olvasson, kicsavartam a villanykörte-
tét.

Fogalmam sincs
hoggy hol lehet.

Hol lehet a kézi villanylámpa?
Tudom egész határozottan, hogy
ide tettem, mindig ide szoktam
tenni

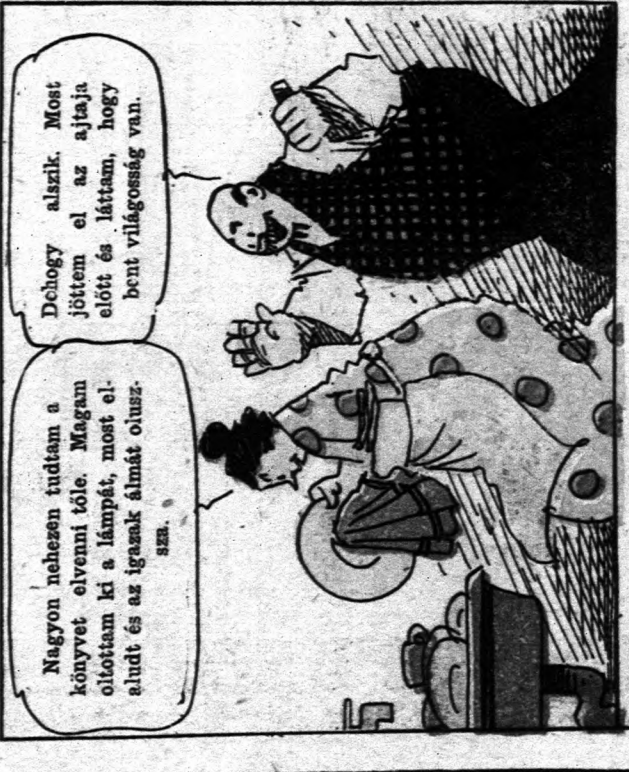
De mama, ez
egy nagyon ér-
dekes könyv.

Ki adott engedélyt, hogy meggyújtsad
újra a lámpát? Nem megmondtam,
hogy elrontod a szemedet? Így bánsz
te a szegény mamuskával?

Fogalmam sincs
hoggy hol lehet.

Hol lehet a kézi villanylámpa?
Tudom egész határozottan, hogy
ide tettem, mindig ide szoktam
tenni

Dehogyan alszik. Most
jöttem el az ajtója
előtt és láttam, hogy
bent világosság van.

Nagyon nehezen tudtam a
könyvet elvinni tőle. Magam
oltottam ki a lámpát, most el-
aludt és az igazán álmát olusz-
sa.

Eredj le szépen a pincébe és hozz
fel két üveg befőttet papuska, kér-
lek szépen tedd meg

Eredj le szépen a pincébe és hozz
fel két üveg befőttet papuska, kér-
lek szépen tedd meg

Fogorvosi, 1953. 48-as Élelmiszeri

MA MÁR EGÉSZ FALVAKAT RABOLNAK KI

Jesse James és a Younger fivérek legendás vadnyugati rablómerényletein tultesznek a modern night-riderek, akik nem lóháton, hanem automobilon száguldanak

AVAD NYUGAT régi napjai, úgy látszik, visszatértek a Mississippi völgyébe. Nem azért, mintha a nagy buzatermő vidék divatijúságát hirtelen megszállotta volna a pionerek virtusa vagy kitört volna valami borzalmas határvillongás Kansas és Missouri között. A betyárvilág éledt föl ismét. Betyárok tartanak razzitát a falvakban, banditák működnek olyan arányban, hogy eszünkbe juttatja Jesse James s a Younger fivérek, a hírhedt rablóvezérek. Ezek bevonultak egy-egy faluba, mint valami ellenséges hadsereg, pisztolytűzzel megfélemlítették az egész lakosságot, kirabolták a bankot s aztán elrohogtak zsákmányukkal. Hívesnét Jesse James és a Younger fivérek kora óta nem hallottunk az Egyesült Államokban egészen napjainkig. Most azonban ismét történnek ilyenek.

A múlt december elején egy éjszaka éppen éjfélkor négy automobil robogott a mélyen alvó Spence városka felé az indianai országon. Mindegyik kocsiban öt-hat marcona alak ült. A 2,500 lakosu község békés farmernépére gondoltak, amelynek nyugalmát semmi se zavarná, ha őket nem hajtáná pénzügyük.

A keresztutnál elváltak az autók és körüjárták a falut. A táviró és telefon vezeték oszlopainál megálltak és elvágták azokat a sodronyokat, amelyek Spenceert a külvilággal összekötötték. Pár perceel később találkoztak a helység főterére vezető utcán s együtt mentek az egymással szembenező National Bank of Spenceer és az Exchange State Bank elé.

Az utcán gyanusan fogadta őket az álmosan támlgyó éjjeli őr, a bankok őrzője. Két ember kiugrott a meglásuló automobilok egyikéből s revolvert szegeztek a megriadt éjjeli őr mellének és fejének.

— Föl a kezekkel! — dörögtek harsányan a fülébe.

Az éjjeli őr hirtelen felemelte kezét. Közben számosan jöttek az autókól, kötelek hozták, megkötötték az éjjeli őr, száját is bekötötték, elhurcolták a közeli község háza léposójére s ott szépen letették.

Vagy hat fegyveres bandita elhelyezkedett jó állásokban a bankhoz vezető utcák sarkán. Őrszemek voltak. Ártalmatlanná tettek volna bárkit, akinek arra vitt volna az utja.

A többi bandita betörte mindegyik banknak aajtáját s fényszórók segítségével megkereste az acélszekrényt mindkét bankban. Lyukat furtak a závarjába s nitroglicerint öntöttek bele, hogy felrobbantsák.

Ebben a pillanatban megszólalt a tűzoltó állomás vészharangja. Egy későn hazafelé igyekvő polgár észrevette a banditákat, amint a bankok aajtáját feszegették, elszaladt a tűzoltó állomásra és megadta a vészjelet. A felriadt polgárok a tűzoltó állomásra szaladtak. Néhányan arra szaladtak, ahol a banditaőrszemek állottak. Az őrszemek megállításra szólították föl őket. Azok méltatlankodva löktek őket félre, tűz van oda kell menni. Az őrszemek nem értették tréfát. Revolverek dördültek el, egy polgár összeesett, a többiek megfordultak és elszaladtak. A revolverdörgekre újak szaladtak a helyáros felé. A bank közelében sortűz fogadta őket s többen elestek a szerencsétlenek közül. A lakosság hamarosan megtudta, hogy mi történtek s tisztes távolban maradt, nehogy az őrszemek pisztolytűze érhesse őket.

A sheriff és több bátor ember puskatűzzel feleltek a banditáknak, de az őrszemek olyan védett helyen voltak, hogy nem lehetett kárt tenni bennük. Közben a tűzharang tovább kongott rémesen.

Az egyik bankból robbanás dőreje hallatszott. Egy-két másodpercre elnyomta a revolverek, puskák dörgését és a harangkongást. Majd a másik bankot rázta meg borzalmas dőrejű robbanás. Itt is lepattant az acélszekrény nagy aajtája. Csakhamar újabb robbanások hangzottak el, mert a belső ajtókat is ki kellett robbantani, hogy a rablók a pénzhez hozzáférhessenek. Az egyik banképület oldala is kidőtt a robbanások következtében.

Ez a vad, háboruszerű dolog folytatódott vagy egy órán át. Hajnali 4 órára a banditák megkaparintották mindkét banknak a pénzét. Nagy tűzelés közben autókhoz szaladtak zsákmányukkal és elindultak. Száguldvá mentek az utasákon át az állami utra. Itt már nem volt akadály, elmaradtak az üldözők.

A banditák 17,000 dollárt vittek el a két bankból s három polgárt sebesítettek meg súlyosan.

Majdnem ugyan ilyen eset történt pár nap mulva Kansas államban. A múlt december 19-én hajnalban rablóbanda támadta meg a kis Keats helységet. A polgárságot a bank acélszekrényét kinyitó dinamit robbanása verte fel legédebb álmukból. A közeli házakból puskatűzzel zúdítottak a banditákra, de ezek állandó erős tűzessel távoltartották mindenkit. Félóra tüzelés után elrohogtak autójukon 6,000 dollárral.

Jesse James és hírhedt banditái, meg a többi régi betyárok nem küzdhetek sokáig a hatóságokkal szemben, mert lóháton nem tudtak gyorsan eltűnni rablásuk színhelyének közeléből. A rendőrség és katonaság gyorsan előlta utjukat.

Manapság a rablóbandák a legjobb automobilt használják. Fontosabb ez nekik a revolvernél és a nitroglicerinnél is. Igaz, hogy az automobilnak is megvannak a maga hátrányai. Felismerhetők és kinyomozhatók. A rablók ugy segítenek ezen a bajon, hogy lopott kocsit segítségével hajtják végre a rablást s a kocsit hamarosan elhagyják, másik lopott kocsin menekülnek tovább.

Néhány héttel ezelőtt két férfi lépett be a bankba az ohioi Greenville községben. Revolvert szegeztek a pénztárnokra, elraboltak több ezer dollárt s azután a bank előtt hagyott Cadillac autójukon elrohogtak. Amint elhajtottak, a pentáros segítségért kiáltott s egy Buick automobilon két polgár a bandita kocsit után robogott. Jó pár mérföldnyire a Cadillac befordult a keresztuton. Az üldözők tudták,

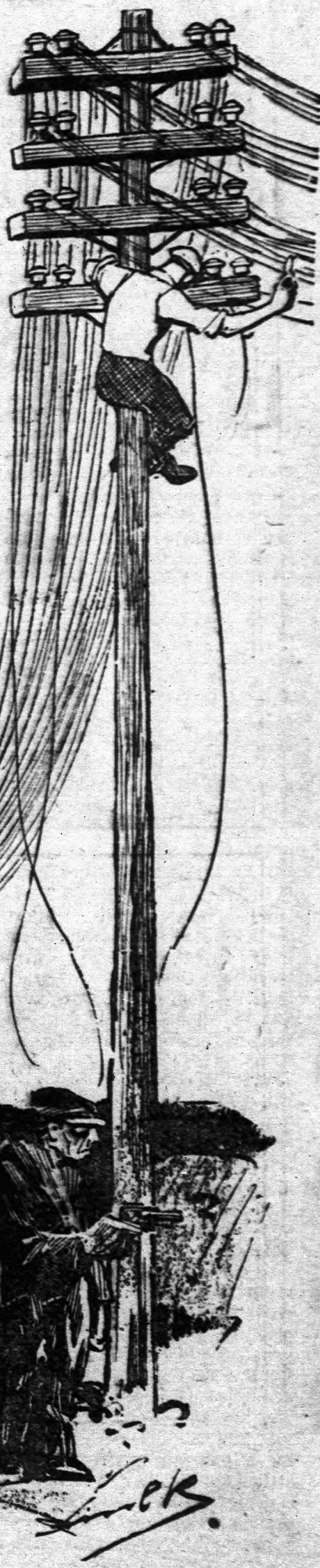
hogy a keresztutnak az a része kutyaszorító, nem lehet kijutni belőle a végén. Arra számítva, hogy a banditák visszajönnek, elzárták a Buick autót az utat. Fegyver nem volt náluk, beszaladtak hát egy közeli farmházba s ott kérték fegyvert és töltényeket. A banditák csakhamar jöttek visszafelé, de észrevették a Buick kocsit és a két fegyveres férfit. Nyomában megálltak s ők is védett állásba helyezkedtek. A tüzelést viszonyozták.

Bövid hars után a két polgár a Cadillac kocsijához került, a banditák viszont a Buick kocsit felé húzódtak egyre lövöldözve. Végre is beleugrottak a Buick kocsiba és elrohogtak. Mielőtt a másik két férfi a Cadillac kocsival kijuthatott a főutra, a banditák már messze rohogtak.

Annak a helynek a közelében, ahol a Cadillac kocsit hagyták a banditák, felfedeztek a detektívek egy kétüléses motorkerékpárt a bakrok közt. Ezt a kerékpárt a két bandita helyezte el úgy számítva, hogy kerékpáron menekülnek tovább, amíg a lopott Cadillac kocsit el-

hagyják. Tervüket az utat elálló Buick kocsit megghusította.

A bankrablókát gyakran jó családok tagjai közt találják meg a detektívek. Ezek a jócsaládból való ifjak nagy lábon élnek s mindenre kaphatók, amíg pénzre van szükségük. A háboruban megtanulták a fegyverhasználatot, a gyilkolást, szőgyenerzetüket félreteszik s mennek rabolni, gyilkolni.

Török jelt

KO

F

AR...
se b...
estél...
lok...
sokféle form...
és rendeznek...
egész világon...
kor megjelen...
ceg és hamva...
döskodik a fi...
tásáról. Haza...
szágból még...
hozta magáva...
ceg a kosztü...
szokását, am...
tól eltérő ru...
domino által...
ki nem ap...
radtak.

A kosztü...
azért különö...
mert elég egy...
latság jelleg...
határozása...
ezt jól eltal...
is biztosítva...
tűmből lehet...
mindenk...
hogy minél...
teszkebb ala...
meg, de rende...
kat is, ahol...
sága, szépség...
egész mulats...
képét. A rend...
rábirhatja, h...
ban óhajt meg...
rokoko mar...
lejtene kis g...
menyeckék...
királynőkkel...
kéményseprő...
nokkal.

Az egész mu...
kívül változa...
szebb és műv...
már a meg...
hogy empire...
japán vagy p...
a meghívott...
ban köteles...
tást persze...
ha a bál ha...
stilusban...
táncoló gésák...
pionok világ...
a parasztbál...
lokat virágos

Török jelmez

Magyar viselet

Angol jelmez
Washington idejéből

Hólabda

KOSZTÜM-BÁLOK

A farsang legszínesebb mulatságai

FARSANG legszínesebb, legvidámabb estéi a kosztümbálok, amiket nagyon sokféle formákban ismernek és rendeznek mindenütt, az egész világon, ahol Vízkeresztkor megjelenik Karnevál herceg és hamvazó szerdáig gondoskodik a fiatalság mulattatásáról. Hazájából, Olaszországból még a középkorban hozta magával Karnevál herceg a kosztümös ünnepek szokását, amik a megszokottól eltérő ruha, az álarc megdomino által a jókedv soha ki nem apadó forrásai maradtak.

A kosztümbálok rendezése azért különösen hálás feladat, mert elég egy jó ötlet, a multság jellegének ügyes meghatározása és ha a rendező ezt jól eltalálja, a siker már is biztosítva van. Mert a kosztümbál lehet tréfás, amikor mindenki azon igyekszik, hogy minél ötletesebb, groteszkebb alakban jelenjék meg, de rendeznek olyan bálokat is, ahol a ruhák stílusossága, szépsége adja meg az egész multság artisztikus képét. A rendező mindenkire rábirhatja, hogy milyen alakban óhajt megjeleni, ilyenkor rokokó/ marquise-ok együtt lejtenek kis gésákkal, magyar menyecskék büszke tündérr királynőkkel, szerenest hozó kéményseprők harcias amazónokkal.

Az egész multság képe ried kívül változatos, de viszont szebb és művészebb akkor, ha már a meghívó elmondja, hogy empire, lovag-korbelti, japán vagy parasztbál készül, a meghívott tehát ilyen alakban köteles megjeleni. A hástást persze nagyban fokozza, ha a bál helyiségét is ilyen stílusban díszítik fel, ha a táncoló gésákat sokszínű lámpionok világítják meg, vagy a parasztbál vacsorázó asztalokat virágos korsók és mezei

virágból kötött bokréták díszítik.

Minden báli ruha születésénél a döntő szót a pénztárca mondja ki, a kosztümmel persze annál inkább, mert tényleg csak egyetlen alkalomra készül. Ha a pénztárca nem kifogása ellene, akkor olyan kosztümöt lehet csinálni, ahol a cipősaroktól a hajtüig minden stílusos, akár csak egy kép elevenedne meg. De az se busuljon, akinek erre nem telik, mert egy kis izléssel és fáradsággal, nagyszerű kosztümöt lehet a szekrények mélyén rejtőző ócskaságokból is összeállítani, legfeljebb a stílus nem lesz olyan tiszta, mintha a művészettörténet vagy a néprajz magántanára szedte volna elő minden tudományát a tervezésnél. A tréfás kosztümmök, ahol az egyéni ötletességnek olyan nagy tere van, a legmulatságosabbak, mert ott mindenki egyéniségének legmegfelelőbb alakban jelenhet meg, sőt a bátor és jóhumoru farsangolók még alaposan ki is figurázzák magukat.

A kosztümbálok másik fajtája a fejdíszbál, ahol csak a

frizurák, esetleg kalapok jelzik a kosztümöt és ahol a szallaggal beszorított görög frizura, a középkori várkisasszony csinos fővegje, vagy a fehér rokokó paróka egyformán pikáns ellentéte a modern báli ruháknak.

Az igazi farsangi jókedv azonban az álarcos, dominós bálokon jelentkezik, ahol mindenkit egyforma fekete lebernyeg burkol, csuklya fedi el a haját, az álarc meg nemcsak az arcot takarja el, hanem még a hangot is elváltoztatja. Itt azután folyik a tréfa, különösen ha a dominóban rejtőző hölgy felismeri lovagját, aki hiába törí fejét, még sem tudja eltalálni, hogy ki ingerkedik vele.

A titokzatos partnert a legfogasabb keresztkérdések ostromolják, abban a reményben, hogy a "szép maszk" elszólja magát és kiderül a titok. A gallyár fáradozását sokszor siker is koronázza, a dominó szíve meglágyul és elárulja magát, a lovag pedig azon gondolkozik, hogyan szabaduljon az előbb még hön ostromolt hölgye elől; ákiról csak a jótékony álarc hitette el, hogy szép, fiatal, hódító jelenség.

Az ilyen álarcos bálok ideje farsang utolsó éjszakája és ezután legfőbb ideje, hogy jöjjön a bőjt, a bűnök megbánásának ideje.

Japán nő

Bohóc jelmez

Olasz párnó

Doktor-
kisasszony

A BIDERMAYER GARNITURA

A "Vasárnap" számára, írta: *Dánielné Lengyel Laura*

(Történet Budapestben egy frissen megvásárolt Lendvay-utcai palotában, melyet igen frissen és mohón, de annál régebbi butorokkal, szőnyegekkel és képekkel díszítenek fel.)

SZEMÉLYEK:

1. **KÉKI IGÓ** ur 50 év körül járó, köpös, kopasz, élénk vérmérsékletű és geasztus ember. Az üzleti tevékenységtől egy fél éve vonult vissza, átadván azt első segédjének, Rózsa Samu urnak. A férfi és női divatüzletet a háború óta már ugyanis a fent nevezett Rózsa ur dirigálta, miután Kéki ur teljes erővel és buzgalommal a lencsére és borsóra vetette magát. A buzgalom állítólagos következménye: 1.) hogy a lencse és borsó eltűnt, elpárolgott, légnemű testté vált; 2.) hogy Kéki ur bevonult a Lendvay-utcai két frontra nyíló intim kis palotába.

2. **KÉKI ALICE** szenzációs széke szépség, melyet csak a nagyvilági fürdőkön, vagy néha-néha a Király-díj napján, a turfon lehet látni. A csodálatos széke haja él, vibrál, világít és tüzel. Legkülönösebb a dologban, hogy pár évvel ezelőtt, mikor Kékiék még az Izabella-utcában laktak, Alice egyáltalán nem volt szép. Azok közül a nők közül való, kiknek nagy tolett és miljeu kell, hogy érvényesüljenek.

3. **KÉKI MISU**, Marcel-e, Miklós-e, Móric-e, Mihály-e, ezt a nyájas olvasó sohasem fogja megtudni. 17 éves, nyurga, kamasz, az Alice szenzációs szépségéből csak a széke haj ragyog a fején, mely aranyzőkesség azonban férfiúnak született ember fején egy kissé komikus. Az arca hideg, dölyfös, és néha olyan gögös mosoly játszik az ajka körül, melyet csak antik cameákon, a római imperátorokat ábrázoló formák arcán láthat a halandó.

4. **KÉKI IGÓNÉ**. Nem tiszteletlenségből hagytuk utoljára, hanem mert kevés a mondani valónk róla. Kövér, jóindulatú, pihegő teremtés. Teljesen ellentéte Alice leányának, mert ő egyszerű, házi ruhákban volna rendes, azimpatikus jelenség, míg így felcíomásva, felekszerezve, hindu bálvány benyomását teszi.

KÉKI IGÓ: Alice fiam, én mondom neked valamit, ez a Róth becsap benneteket.

ALICE (Egy régi, kissé bekor-mozott baju Madonnát néz a lorgnettjén át): Igen, én azt hiszem, a Barbieri iskolájából való... Mondtál valamit, papa!

KÉKI: Mondtam valamit? Persze, hogy mondtam valamit. Azt mondtam, hogy ez a Róth becsap benneteket.

KÉKINÉ: Édes Igóm, ne izgasd magadat. Ez megárt.

KÉKI: Ne izgassam magamat? Már hogyné izgatnám magamat? Ez a gazember lop ki a zsebemből három milliót.

ALICE (hideg fensőbbiséggel): Édes apa tudja, hogy nem szeretem az ilyen jeleneteket. Ha nem akarta megvenni a bidermayer garnitúrát, miért nem mondta meg mindjárt?

KÉKI: Ki mondja, hogy nem akartam megvenni? Olyan ember vagyok én, ki a családjának szivét megrepezzti rongyos három millió miatt! Tigris vagyok én, vadállat, vagy hiéna! Erre felelj.

ALICE (Elnéző mosollyal): A papa a legjobb ember a világon, de...

MISU: De ezek a jelenetek unalmasak és elviselhetetlenek.

ALICE (Rendreutasítólág néz az

öccsén végig a római imperátor mosoly eltűnik az ifju arcáról): Talán megengeded, hogy magam fejezzem be mondataimat?

MISU: Parancsolj, kérek.

KÉKINÉ: Ne civakodjatok, ez engem nagyon izgat.

KÉKI: Lássátok, ezt mondom én mindig. Az anyátok sokat kinlódott velem fiatal korában, őt kimélni kell. (Kissé eltűnődve.) De azért azt hiszem, hogy ez a gazember Róth mégis becsap.

KÉKINÉ: Igó, ez a becsapás neked mindig rögeszméd volt. Az embernek kissé jobban kell bíznia a felebarátjában.

KÉKI: Nagyszerű! Róth mint felebarát!... Ismertem ezt a firmát, mikor a Teleki-téren handlírozott.

ALICE (hidegen): Róth ur má a

legelőkelőbb régiség kereskedők egyike.

MISU: Tudományosan képzett ember (megint imperátori mosollyal): Persze, ez apa előtt nem jelent semmit.

KÉKI: Édes gyermekeim, ti nagy tévedésben vagytok. Én nagyon becsülöm a tudományt és mentül távolabb áll tőlem, annál nagyobb tiszteletben tartom. Mikor még csak egyszerű, de becsületes kereskedő voltam, a Wesselényi utcában és a gallérok és harisnyák jóval erősebb anyagból készültek, mint most, bár korántsem kerültek annyiba...

ALICE: Ez talán nem tartozik ide.

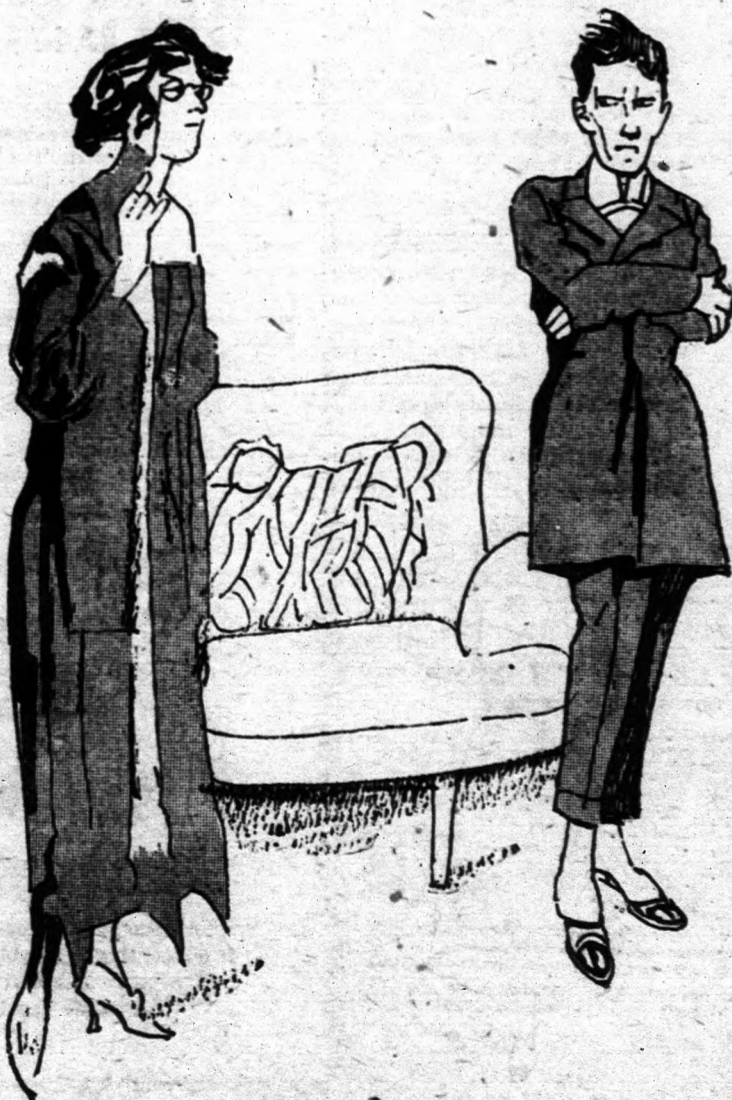
MISU: A papa elandalog.

KÉKINÉ: Ne izgassátok fel.

KÉKI: Hiszen csak azt akartam mondani, hogy én korántsem helyeslem a szivtelen uszort, melyet most a ruházati cikkekkkel üznek. Ez alávalóság, rablás! Más dolog az élelem. Ez mindenkinek kell. Aki jól akar enni, az fizessen.

MISU: Mi köze ehez Róthnak!

KÉKI: Te kérdezted, hogy mi köze? Hát nem te mondtad az imént, hogy ez a méregkeverő egy tudományos ember legyen? Hát ide figyeljétek. Mondtam már nektek, hogy egyszerű kereskedő koromban is mindig becsültem a tudományt, helyesltem a versírókat és kedves anyátok kívánságára egyszer megnéztük a Nemzeti Színházban Schiller-től a Wallensteint három részben, pedig ez a darab éjfél után egy óráig tartott. Én türelmesen kitartottam, pedig 5 órakor reggel üzletet kellett nyitnom. De én soha sem voltam önző férj és láttam, hogy kedves mamátok milyen gyönyörűséggel hallgatta a sok megszívlelendő, józan, proktikus tanácsot, mely ezen hosszú darabban versbe szedve előjön. Mindezt azért mondom, ne hogy azt higgyétek rólam, hogy én nem becsülöm a tudományt, a versés regényírókat, meg a színésznőket. Én mondhatom, öreg ember vagyok, de könnyekig meghat, hogy mint olvastam, voltak igen helyes életelvű, tehetséges költők, kik részint szalmazsákok, részint éhen haltak meg, mialatt halhatatlan verseket és remek közmondásokat írtak a hálátlan utókorok. Ez igen megindító és szép dolog. És higgyétek el, ha e tehetséges és jobb sorsra érdemes emberek, jelenlegi viszonyaim között hozzám fordulnának, szívesen támogatnám őket, hogy egy csinosan berendezett lakásban, kellő és jó táplálkozás mellett, anyagi színtűvet és közmondást, jó tanácsot, verset és operát irjanak, amennyi szívüknek jól esik. De mi

köze mindennek a piszok Róthoz, aki becsap három millió koronáig!! Az csak nem tudomány, ha valaki kidobhatja velem jó kényelmes, bőrfoteljeimet és reám szó mindenféle összeragasztott székfűtőt, ócska zöld ripszel bevonva.

ALICE: Apa megígérted, hogy ezt reám bízod.

KÉKI (szomorúan): Igaz, megígérted.

MISU: Egy férfi mindig megtartja a szavát és ha folyton akadékoskodol, akkor én elmegyek ettől az átkozott háztól.

KÉKINE (zokogva): Misu...

MISU (kit anyja könnyei örült dühbe hoznak): Ezt nem lehet kibírni. (Elrohan.)

KÉKINE: Igó, te a legjobb ember vagy a világon, de néha nem tudod, mit csinál. Ha Misut most... Ha Misut elveszítjük...

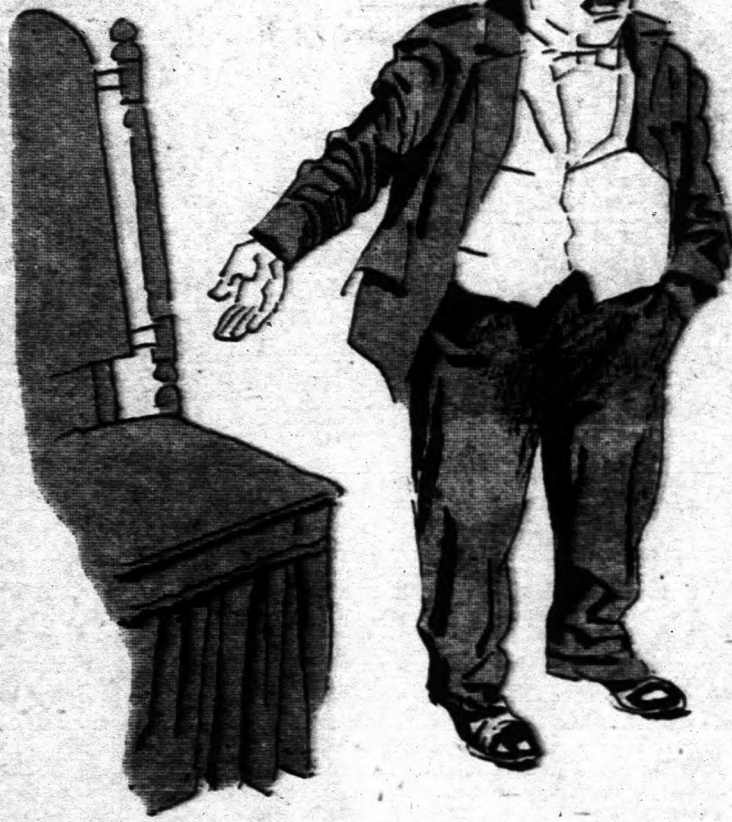
KÉKI: Szeretném, ha nem ígálnád magad a fiu miatt. A szíved ugyanis jobban el van zárosodva a kelleténél. Mi baja van ennek a fiúnak, kit legközelebb meg fogok fenytetni. Mert Róth engem becsap, azért akar ő a háztól elmenni? Egyébként nyugtasd meg magadat, jobban ismerem én a fiut, hajnalban haza jön.

KÉKINE: Igó, te ilyen könnyelműen nézed a gyermekek sorsát?

ALICE (feláll): Apának ebben igaza van. Misu egy éretlen kölyök.

KÉKI: Örülök gyermekem, hogy ilyen belátó vagy. Ami ezt az alávaló Róthot illeti, hidd el nekem, hogy ezen ócska, zöld garnitúra, mely ha jól látam, piszkos is, hasz-

nált is...
ALICE: Erről ne beszéljünk. Ezt már megígérted.
KÉKI (söhajtván): Legyen, édes gyermekem. És ne hidd, hogy a

pénz bosszant. Hadd keressenek az emberek (eltűnődve), bár nem látom be, hogy miért éppen én rajtam kell nekik keresniük? De ha akarod, hát legyen. De ne nevezd többet azt a banditát tudományos férfinak, mert erre felforr a vérem. Ha nem fog sem éhen, sem szalmazsákon meghalni, mit szívből kívánnék neki, hanem palotát vesz majd magának, amilyen aréttan, éppen itt mellettem, a Lendvay-utcában. Mert nincs ezekben a tanderekben és handerekben semmi szérenség. És nem elég, hogy elad mindenféle piszkos személtelőd, ócska muzsikáló, rozsuul és pontatlanul járó órák, csorba üvegek, törött tányért, kopott zöld ripsz garnitúrát drága pénzen, most mint költő és tudományos ember akar szerepelni, de nem ezalmozásokon, hanem saját palotájában, külön lépcsővel és központi fűtéssel. És az, amit nem bírok ki, gyermekem. Mert mikor én jó lencsét és borsót adtam el, de ha sziszikes lett volna a lencse és borsó, mit szívből sajnáltam, s miről különben sem tehettem, mindig tudtam, hogy én most jó üzletet csinállok és soha sem állítottam aréttanul, hogy a kultúra bajnoka vagyok.

ALICE: Apa, ha azt akarja...

KÉKI: Mindent akarok, amit te kívánsz, de azt a piszok Róthot ne hozd elém, mert azt nem bírom ki. Hogy engem becsapjon valaki!... Az ott bent az Izabella-utcában soha sem történt meg velem. Ezért kellett nekem a mágnás fertályba a saját külön palotámba behurokolnodni.

A JAPÁN KERTEK

A JAPÁNOK alig egy félszázada léptek ki civilizációságukból és azóta az egész világ érdeklődik irántuk. Nem csak gyors és hatalmas fejlődésük érdekel mindenkit,

hanem sajátosságok életük is. Most meg a szörnyű katasztrófa fordított feléjük az általános érdeklődést.

A japán ember élete és világa nagyon különbözik a fehérek világától. Így náluk sokkal jobban ki van fejlődve a természet

mészet sajátosságiban való gyönyörködés, mint másutt. A japán nők legnagyobb öröme, ha kertjében virágait gondozhatja.

Minden ház mellett virágos kert terül el és ezen kívül minden városban nagy virágos sétány van.

Krizantémum is rengeteg sok van a japáni kertekben és virágát igen kedvelik. Minden japánnak a kertjében van egy kis házikója, ahol a japán ember életének majdnem a felét eltölti. Ez egy fából összetakolt gúnyhó, szalma vagy nádfedéllel és papírral beragasztott kerek ablakokkal.

A kertben szerteszéjjel tarkára kifestett porellán székek vannak felállítva, melyek fölfordított kanesókhöz hasonlítanak. Elengedhetetlen kelléke a japán kertnek a patak, mely legtöbbször az egész városon keresztül folyik és mindenütt esinos, bambuszrádából készült hid vezet át rajta.

A nők igen szeretik az éneklő madarakat és kalitkákat a fákra akasztják, de a legtöbb madár úgy meg van szelidítve, hogy szabadon engedik.

Legkedvesebb a japán kertekben az emlékkő. Aranyas helyeken, sűrű növény közé, egy méter magas kőoszlopot helyeznek el és ha valaki a családból idegen országba utazik, e kőre emlékszókat véset és az írás alá maga vési

be a nevét. Az ilyen emlékszópoeskák a család ereklői és nagyon vigyáznak az épségükre. Így néhol még a dédapák emlékszórai is megvannak. Ha a mikádó megbetegszik és azt hiszi, hogy halála közeleg, az ágyához vitet ilyen emlékszópot és saját kezével vési rá a nevét. Az egyik mikádó a következő emlékszó alá véste nevét:

"Amikéni egy magból szántalan növény nő, úgy egy jó gondolat is szántalan jó cselekedetet szül."

És az emlékkő a császári palota kertjében van föllállítva és körötte vannak a császári család többi tagjának emlékszórai.

Kérdés, hogy a japán nép erejének egyik forrása nem abban van-e, hogy ennyire szereti a természetet?

ÖRÖM

ha az óhazaiak hírt hallanak amerikai rokonaiktól, de

KÉTSZERES ÖRÖM,

ha az amerikai rokonok pénzszerzést is küldenek.

AZ AMERICAN UNION BANK LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN UTALJA AT A PÉNZT MAGYARORSZÁG BARMELY RÉSZÉRE.

KÖZJEGYZŐI ÜGYEK pontos és lelkiismeretes elintézése.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra eredeti áron.

FELVILÁGOSÍTÁST ÉS TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök.

Főhatal: 10 East 22nd Street, a Bankpalotában.

Fiók: 1507 Second Avenue, corner 52nd Street, NEW YORK.

BALÁZS ÁRPAD LEGUJABB NŐTÁI

ZONGORÁRA ÉS HEGEDŐRE, KOTTÁZVA, SZÖVEGGEL.

Gyere velem október hónapba. Gyere velem az év vége. Visszük egy kis kék kóporsót. Hűsös kupa, rézcsésze, ablak. Édes fiam, tiszta és szép. Tebe buval és a világ. Nem tudok én neked, csak virágot hozni. Két babonás szép szemednek. Az állspán loánya. És elment a fiu. Levelem, levelem, legutolsó levelem. Mit keres a temetőbe. Lemondás. Szeret-e, drágám. Vallomás. Levelet hozott a posta. Szünetem a két szép szemed.

Kérje részletes könyv-, kotta-, lemez és zongora-hangor írajegyzékünket. ROZSAVOLGYI ÉS TÁRSÁ ÉS BARD FERENC ÉS FIA new yorki fiókja

KEREKES BEOS.

208 East 86th Street,

Báránylehek fent az égen. Édes szöke asszony. Suttognak a lombok. Nem a Tiszán partján fekszik. Kicsi falu, kicsi ház. Csak meggyesre tudnék haza menni. Ahogy én szeretlek. Sárga róza. Édes anyám siralmára. Csillagvilágos éjszakákon. Píros pettyes ruháskékben. Minek kórd. De sok nótát daloltam el. Alttól dal.

Báránylehek és dal egyösszerre 22.00
Báránylehek és dal egyösszerre 23.50
Báránylehek kotta egyenként 50c

AMERIKA LEGNAGYOBB KÖNYV- ÉS ZENEKÖNYV-ÁRULÓJA

New York City

Cooper-féle Amerikai Herbatabletták

Nagyon hasznosak epebántalmaknál, hólyagbajnál, székrekedésnél, szédülésnél, hasmenésnél, hányinger ellen, vesebántalmaknál, májbajoknál, étvágytalanságnál, bőrbántalmaknál és reumánál. A legjobb vértisztító szer. Ha nincs megelégedve, visszadjuk a pénzt.

Egy dobozzal . . \$1.00

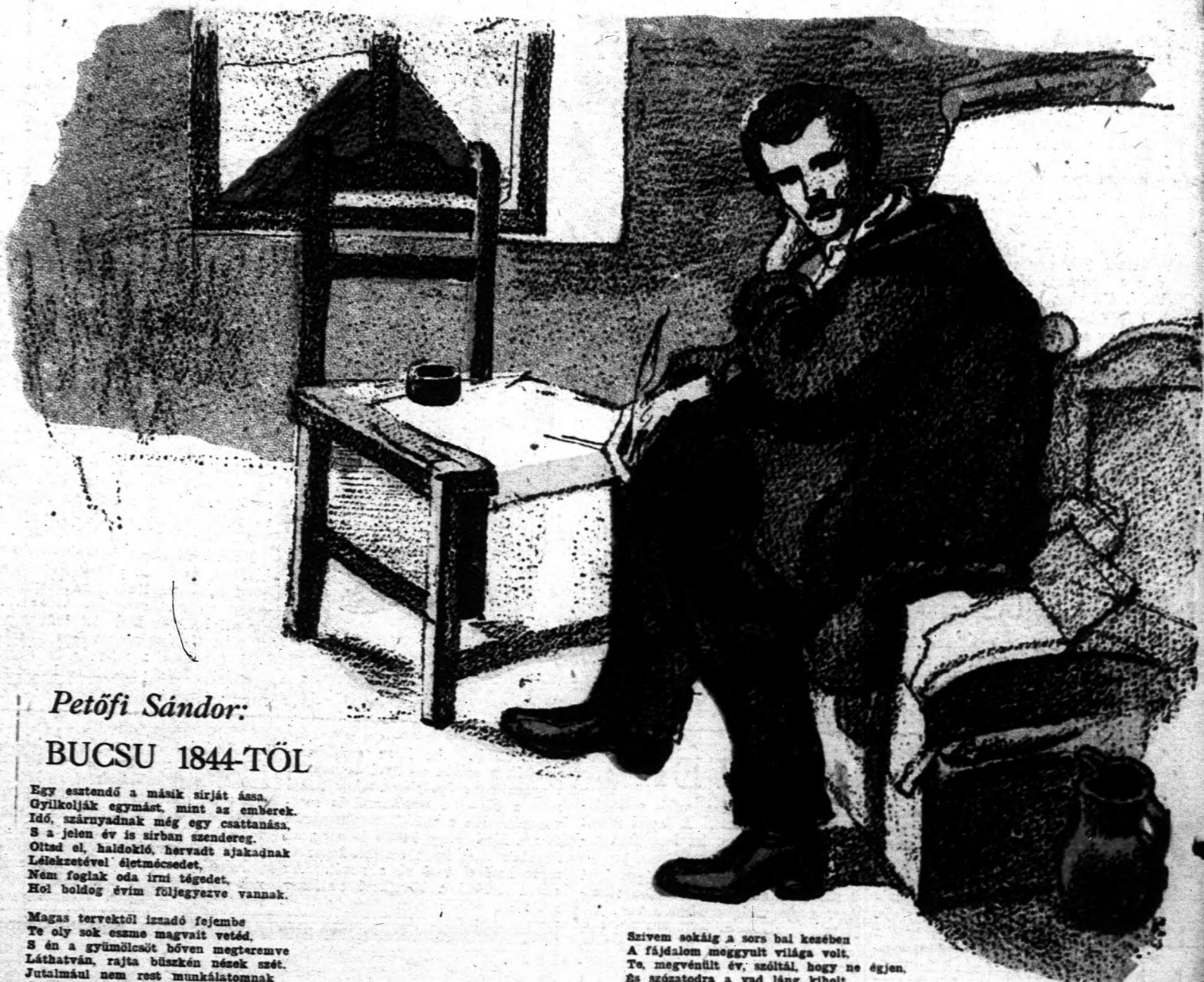
Hat dohoz . . . \$5.00

Küldje be rendelését a pénzzel együtt erre a címre:

King Sales Mfg. Co.

134 E. CROSIER ST., AKRON, OHIO

Columbus, Ohio-ban kaphatók csakis Kecán Sándornénál, 1838 Washington Ave. Dayton, Ohio-ban csakis Bartos János üzletében, 327 North Conover Street.

Petőfi Sándor:

BUCSU 1844-TŐL

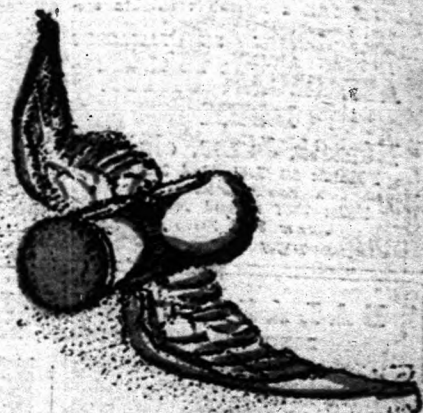
Egy esztendő a másik sirját ássa,
Gyilkolják egymást, mint az emberek.
Idő, szárnyadnak még egy csattanása,
S a jelen év is sirban szendereg.
Oltad el, haldokló, hervadt ajakadnak
Léleketével életmécsedet,
Nem foglak oda írni tégedet,
Hol boldog évim följegyezve vannak.

Magas tervektől izzadó fejembe
Te oly sok eszme magvait vetéd,
S én a gyümölcsöt bőven megtaromve
Láthatván, rajta büszkén nézek szét.
Jutalmául nem rest munkálatomnak
A hír csillagja rám sugárt vetett,
S én még sem iriak oda tégedet,
Hol boldog éveim följegyezve vannak.

Szívem sokáig a sors bal kezében
A fájdalom meggyult világa volt,
Te, megvénült év, szóltál, hogy ne égjen,
És szózatodra a vad láng kiholt.
Elhamvadt tűzke van csak bánatomnak
A romba dől s már fél-ép szív felett,
S én még sem iriak oda tégedet,
Hol boldog éveim följegyezve vannak.

Oh haldokló év! Sirod mellett engem
Lágy bölcséjében ringat a remény,
S hahogy szabad, amit jövendő, hinnem,
A mennyországban állok küszöbén.
Szomszédságában ilyen boldog kornak
Mondom, tűnő év, a bucsut neked,
S én még sem iriak oda tégedet,
Hol boldog évim följegyezve vannak.

Reád függeszté hévvel eszékelve
Bágyadt szemét sóhajtó nemzetem,
S te sóhajára semmit nem figyelve,
Ekkép felettél mennydörögve: nem!
Te koszoruját eltépted honomnak,
Ifju reménye mit fejére tett,
Ezért nem iriak oda tégedet,
Hol boldog évim följegyezve vannak.

PETŐFI SANDOR, a magyar dalköltés világhírű mestere 1823. január 1-én született az esztendő első órájában, Kiskőrösön. Petőfi az 1848. márciusi nagy napok hőse és mint költő, hírlapíró és katona, egyaránt a szabadság szent ügyét szolgálta. A lelkes republikánus és fajtát izzón szerető honfi — kinek születési éve százados fordulóját most ünnepelte Magyarország — 1849-ben esett el a segesvári csataterén. — Ez az újévi verse is hazafi-ének s a legzebbek közül való.